

**Protokół nr 4 /19
z posiedzenia Komisji Zdrowia
i Pomocy Społecznej
Rady Miejskiej w Szubinie**

11 marca 2019 r.
/data/

Dnia 11 marca 2019 roku w Urzędzie Miejskim w Szubinie w sali nr 31 w godz. od 10.30 do 11.42 odbyło się posiedzenie Komisji Zdrowia i Pomocy Społecznej Rady Miejskiej w Szubinie pod przewodnictwem pani **Karoliny Domżały-Kaczmarek**.

Członkowie komisji zostali poinformowani o posiedzeniu elektronicznie przez pracownika biura rady.

Lista obecności członków komisji stanowi **załącznik nr 1** do protokołu.

Lista obecności gości stanowi **załącznik nr 2** do protokołu.

Tematem posiedzenia było:

1. Omówienie i zaopiniowanie sprawozdań:

- z działalności MGOPS w Szubinie za rok 2018;
- z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy;
- z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań (art. 179 ust. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

2. Omówienie materiałów na sesję z zakresu działalności komisji.

Protokolantem na posiedzeniu był pan Robert Rynarzewski.

Przewodnicząca komisji pani **Karolina Domżała - Kaczmarek** przywitała wszystkich serdecznie i przedstawiła porządek posiedzenia. Porządek posiedzenia został / ~~nie został~~* przyjęty bez zastrzeżeń. ~~Zastrzeżenia stanowią załącznik nr .... do protokołu.~~

Na podstawie listy obecności stanowiącej załącznik nr 1 do protokołu stwierdzono / ~~nie stwierdzono~~* quorum członków komisji wymagane do opiniowania projektów uchwał Rady Miejskiej.

Przewodnicząca przedstawiła protokół nr 4/2019 z poprzedniego posiedzenia komisji.
Protokół przyjęto bez uwag /z uwagami*. Uwagi stanowią załącznik nr... do protokołu.

Omawiane tematy posiedzenia:

Dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szubinie omówiła szczegółowo:

- Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szubinie za rok 2018;
- Program Wspierania Rodziny dla Gminy Szubin za rok 2018;
- Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla gminy Szubin za rok 2018.

Podczas omawiania w/w sprawozdań poruszono problem bardzo niskich zarobków pracowników MGOPS.

Pani Dyrektor zwróciła uwagę na rosnące koszty pobytu w Domach Pobytu Dziennego.

Omawiane przez dyrektora MGOPS sprawozdania stanowią załączniki do protokołu.

W dalszej części omówiono n/w projekty uchwał VI sesji Rady Miejskiej w Szubinie:

- projekt w sprawie ustalenia wysokości i zasad otrzymywania diet dla radnych (uwag nie było);
- projekt uchwały w sprawie wyznaczenia dodatkowych przedstawicieli Gminy Szubin wchodzących w skład Zgromadzenia Związku Gmin Kcynia, Nakło, Szubin w siedzibie Nakło n/Notecią (uwag nie było).

Sprawy bieżące i wnioski wysunięte przez Komisję.

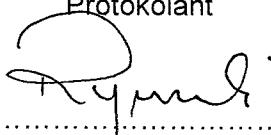
Lp.	Treść wniosku / sprawy	Uwagi

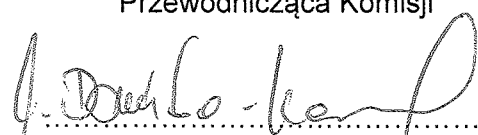
Głosowanie w sprawie opinii nad projektami uchwał/sprawozdaniem.

Lp.	Tytuł projektu uchwały/sprawozdania	Głosowanie		
		za	przeciw	wstrzymał się
1.	Program Wspierania Rodziny dla Gminy Szubin za rok 2018	5	-	-
2.	Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla gminy Szubin za rok 2018.	5	-	-
3.	Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szubinie za rok 2018.	5	-	-
4.	Projekt uchwały w sprawie ustalenia wysokości i zasad otrzymywania diet dla radnych.	3	-	2
5.	Projekt uchwały w sprawie wyznaczenia dodatkowych przedstawicieli Gminy Szubin wchodzących w skład Zgromadzenia Związku Gmin Kcynia, Nakło, Szubin w siedzibie Nakło n/Notecią.	5	-	-

Po wyczerpaniu porządku posiedzenia przewodnicząca komisji podziękowała wszystkim za obecność i zakończyła spotkanie.

Na tym posiedzenie komisji oraz protokół zakończono.

Protokolant

.....
Robert RYNARZEWSKI

Przewodnicząca Komisji

.....
Karolina DOMŻAŁA-KACZMAREK

* niepotrzebne skreślić

Wykaz załączników do protokołu

L.p.	Nazwa załącznika
1.	Lista obecności członków Komisji.
2.	Lista obecności zaproszonych gości.
3.	Program Wspierania Rodziny dla Gminy Szubin za rok 2018.
4.	Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla gminy Szubin za rok 2018.
5.	Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szubinie za rok 2018.
6.	
7.	
8.	

Rada Miejska w Szubinie

LISTA OBECNOŚCI CZŁONKÓW KOMISJI

Załącznik Nr ..... 1 .....
do protokołu Nr ..... 4179 .....
z dnia ..... 11.03.2019r. ....

Posiedzenie Komisji Zdrowia i Pomocy Społecznej
Rady Miejskiej w Szubinie
11 marca 2019 r.

Ip.	Imię i nazwisko	Funkcja	Podpis
1.	Karolina Domżała - Kaczmarek	Przewodnicząca Komisji	
2.	Roman Danielewski	Członek Komisji	
3.	Elżbieta Katafiasz	Członek Komisji	
4.	Robert Rynarzewski	Członek Komisji	
5.	Beata Woźniak	Członek Komisji	

Rada Miejska w Szubinie

LISTA OBECNOŚCI GOŚCI

Posiedzenie Komisji Zdrowia i Pomocy Społecznej
Rady Miejskiej w Szubinie
11 marca 2019 r.

Załącznik Nr 2
do protokołu Nr 4/19
z dnia 11.03.2019r.

Wpisując się na niniejszą listę obecności wyrażam zgodę, na przetwarzanie moich danych osobowych zgodnie z załączoną (do listy obecności) klauzulą informacyjną.

lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Podpis
1.	Mariusz Piotrkowski	Burmistrz Szubina	-
2.	Wioletta Borys-Stachowiak	Zastępca Burmistrza Szubina	-
3.	Renata Michalak	Dyrektor HGOPS w Szubinie	Oh
4.			
5.			
6.			
7.			

Klauzula Informacyjna

Na podstawie obowiązku prawnego zgodnie z art.13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016r w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE informuję, iż:

1. Administratorem Państwa danych osobowych jest Gmina Szubin, którą reprezentuje Burmistrz Szubina z siedzibą: Urząd Miejski w Szubinie ul. Kcyńska 12, 89-200 Szubin.
2. Mogą Państwo kontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych Osobowych Panem **Pawłem Wawrzyniakiem** w Urzędzie Miejskim w Szubinie na adres e-mail: iod@szubin.pl lub listownie na adres: ul. Kcyńska 12, 89-200 Szubin.
3. Państwa dane osobowe są przetwarzane w celu uczestnictwa i zaprotokołowania posiedzenia danej komisji Rady Miejskiej w Szubinie na podstawie i zasadach określonych w ustawie z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym oraz Statucie Gminy Szubin.
4. Nie podanie wymaganych danych osobowych będzie skutkowało brakiem możliwości wzięcia udziału w posiedzeniu komisji.
5. Państwa dane osobowe będą udostępniane wyłącznie podmiotom uprawnionym na podstawie przepisów prawa.
6. Do Państwa danych osobowych mogą mieć dostęp uprawnieni pracownicy Urzędu Miejskiego w Szubinie, a także uprawnione podmioty zewnętrzne na podstawie obowiązujących przepisów lub zawartych umów powierzenia przetwarzania danych.
7. Państwa dane osobowe przetwarzane będą przez okres wynikający z obowiązujących przepisów prawa w szczególności ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach oraz aktach wykonawczych do tej ustawy.
8. Posiadają Państwo prawo do: żądania od administratora dostępu do swoich danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania lub wniesienia sprzeciwu wobec takiego przetwarzania, a także prawo do przenoszenia danych.
9. Mają także Państwo możliwość złożenia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.
10. Państwa dane mogą być przetwarzane w sposób zautomatyzowany i nie będą profilowane.

Sprawozdanie z realizacji

Programu wspierania rodziny dla Gminy Szubin za rok 2018

„Podstawową siłą pedagogiczną jest dom rodzinny”
Fiodor Dostojewski

Szubin, luty 2019

I. PODSTAWA PRAWNA

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie od stycznia 2012r. realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 r. poz. 998 ze zm.).

Zarządzeniem Nr 0050.1.30.2012 z dnia 4 kwietnia 2012r. Burmistrz Szubina upoważnił Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szubinie do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny.

Art. 179 ust. 1 określa, że w terminie do dnia 31 marca każdego roku burmistrz składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadania.

II. ZADANIA GMINY WYNIKAJĄCE Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
  - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 zadania ministra właściwego do spraw rodziny ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

III. WSPIERANIE RODZINY

Zgodnie z art. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

1. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych burmistrz zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- a) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- b) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- c) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- d) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- e) pomocy w integracji rodziny;
- f) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- g) dążeniu do reintegracji rodziny.

2. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- a) pracy z rodziną;
- b) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

3. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Zgodnie z art. 14 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. W związku z realizacją zadań określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w strukturze tut. Ośrodka został wyodrębniony Dział Pomocy Rodzinie i Dziecku. Podstawowym zadaniem w/w Działu jest prowadzenie wzmoczonych działań mających na celu pomoc osobom i rodzinom w zakresie:

- poprawy funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym, rozwijanie i wzmacnianie ich aktywności oraz samodzielności życiowej,
- przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,
- wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i zapobiegania zjawiskom konieczności umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych,
- świadczenia pracy socjalnej na rzecz tych osób i rodzin,
- asystentura rodziny,
- wnioskowania o pomoc, o której mowa w ustawie o pomocy społecznej w tym: organizacja specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania. Ta forma wsparcia rodzin została opisana w Sprawozdaniu z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szubinie za rok 2018, które zostanie przedstawione na sesji Rady Miejskiej dnia 14 marca 2019r.

Do pracy z asystentami w 2018 r. wytypowanych było **50 rodzin**, w tym: **12 rodzin** objętych było wsparciem asystenta rodziny na postanowienia Sądu.

W ramach Resortowego Programu Wsparcia Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2018 gmina otrzymała decyzję o przyznaniu dotacji na zatrudnienie pracowników pełniących rolę asystenta rodziny dla rodzin z Gminy Szubin w wysokości 82.639zł. (w 2014 – 81.118zł, w 2015 – 63.000zł. w 2016 - 85.200 zł. w 2017r. 95.250 zł.). Pięciu zatrudnionych asystentów na 5 etatów (w tym 1 przebywająca na świadczeniu rodzicielskim do X.2018) objęło swoim wsparciem 50 rodzin. Koszty zatrudnienia wraz z pochodnymi zatrudnionych asystentów rodziny w 2018 r. wyniosły 143.976,06zł.

Rozdział 85504	Dotacja w ramach programu	Środki pozabudżetowe z Funduszu Pracy	Udział środków własnych w programie	Środki wydatkowane na prowadzenie świetlicy opiekuńczo-wychowawczej	Pozostałe środki wydatkowane poza programem
§3020	0	0	0	0	2 774,89
§4010	59 313,00	23 326,00	61 337,06	44 310,00	24 190,50
§4040	0	0	0	0,00	12 064,51
§4110	0	0	0	7 683,38	31 674,97
§4120	0	0	0	1 085,61	4 009,30
§4170	0	0	0	0	10 534,00
§4210	0	0	0	3 541,42	7 357,87
§4220	0	0	0	6 864,40	0

§4300	0	0	0	4 689,50	1 842,50
§4410	0	0	0	0	9 444,92
§4440	0	0	0	1 185,66	5 928,30
§4700	0	0	0	0	1 117,78
Razem	59 313,00	23 326,00	61 337,06	69 269,97	110 939,54

Ośrodek wspiera finansowo działania świetlicy opiekuńczo-wychowawczej i w okresie sprawozdawczym zgodnie z powyższą tabelą wydatki na ten cel wyniosły 69 269,97 zł.

Realizując zapisy ustawy o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek finansował również koszty pobytu 23 dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych w wysokości 100 356,51zł. (w 2017r. - 68.720,35 zł. - w 2016r.- 32.715,02 zł) jako 10% wydatków ponoszonych przez powiat na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku, 30% w drugim roku pobytu w pieczy zastępczej i 50% w kolejnych latach .

W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej. Po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i dokonaniu analizy sytuacji rodzinnej, pracownik socjalny, jeżeli uzna za zasadne, występuje do Dyrektora ośrodka z wnioskiem o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Po otrzymaniu wniosku, Dyrektor ośrodka pomocy społecznej przydziela rodzinie asystenta rodziny. Praca z rodziną prowadzona jest również w przypadku czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Wówczas prowadzone są działania w kierunku powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej. Od 1 stycznia 2015 r. ma charakter obligatoryjny.

Zakres obowiązków asystenta rodziny został wyszczególniony w art. 15 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Rolą asystenta jest: pomoc rodzinie w poprawie jej sytuacji życiowej, nauka prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego a także pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych. Ponadto asystent wspiera aktywność społeczną i zawodową rodziny, motywuje jej członków do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Do zadań asystenta należy także: motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców kształtujących prawidłowe wzorce rodzicielskie i umiejętności psychospołeczne, interwencje w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin, prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci.

Praca asystenta rodziny przybiera formę socjalno-wychowawczą. Asystenci uczą rodziców, jak prawidłowo wychowywać i sprawować opiekę nad dziećmi, między innymi przekazują informacje na temat prawidłowych postaw rodzicielskich, sposobów komunikowania się, metod wychowawczych, uświadamiają rodziców jaką pełnią rolę wobec dzieci, pokazują korzyści z tworzenia pozytywnych wzorców. Dostarczają informacji dotyczących sposobów i miejsc spędzania wolnego czasu z dziećmi. Modelują zachowanie rodziców względem dzieci. W czasie kontaktów z rodziną pokazują, jak spokojnie rozmawiać z dziećmi, jak wydawać polecenia i je egzekwować, jak pomagać dzieciom w odrabianiu lekcji. Prowadzą treningi umiejętności wychowawczych oraz organizacji dnia codziennego, w tym podziału obowiązków między członków rodziny. Zachęcają do okazywania dzieciom miłości. Motywują rodziców do dbałości o edukację i rozwój dziecka, do kontrolowania osiągnięć szkolnych dzieci, pokazywania korzyści z uczęszczania dziecka do szkoły, przedszkola czy żłobka. Towarzyszą w kontaktach z nauczycielami, pedagogiem. W razie niepokojących objawów

w zachowaniu dziecka motywują rodziców do zdiagnozowania poziomu rozwoju, potrzeb i możliwości oraz zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych dzieci w poradniach psychologiczno-pedagogicznych lub innych poradniach specjalistycznych.

W roku 2018 asystenci rodzin oraz pracownicy socjalni zachęcali rodziców do udziału w warsztatach „**Razem na nowo - II edycja**” organizowanych przez Stowarzyszenie „Podaj Rękę” z Bydgoszczy. Projekt skierowany był do rodziców z terenu miasta i gminy Szubin, którzy mają trudności wychowawcze z dziećmi. Na udział w warsztatach zdecydowało się 12 rodziców, którzy byli objęci wsparciem przez asystentów. Praca asystenta rodziny jest procesem długofalowym, a prowadzone działania, aby odniosły zamierzony skutek muszą być cały czas utrwalane, dlatego tak jak w latach poprzednich również w roku 2018 asystent pomagał rodzinom w rozwiązywaniu codziennych spraw socjalno-bytowych. Asystenci towarzyszyli członkom rodziny w urzędach, ośrodkach zdrowia i innych instytucjach, modelując i trenując umiejętności społeczne służące realizacji różnych spraw. Udzielali informacji oraz poszerzali świadomość w zakresie przysługujących klientom praw. Asystenci rodziny współpracują ze środowiskiem lokalnym, z Sądem Rejonowym w Szubinie, kuratorami zawodowymi i społecznymi, Policją, Powiatowym Urzędem Pracy w Szubinie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle nad Notecią, instytucjami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Prowadzą również działania pośrednie, polegające na łączności z innymi pracownikami służb społecznych, czyli doraźnych kontaktach służących wymianie informacji w sprawach dotyczących rodziny lub wsparciu.

Kolejnym zadaniem asystenta jest dokumentowanie pracy z rodziną, dokonywanie okresowej, co najmniej półrocznej oceny sytuacji rodziny i przekazywanie jej podmiotowi zatrudniającemu asystenta lub Sądowi zlecającemu wsparcie asystentem. Podstawą działania asystentów rodziny jest plan pracy z rodziną, opracowywany i realizowany we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. Opracowany przez asystenta plan pracy z rodziną określa zakres działań mających na celu przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, zawiera terminy realizacji zaplanowanych działań oraz przewidywane efekty. Ponadto asystenci rodzin prowadzą karty pracy asystenta rodziny dokumentujące każde spotkanie asystenta z rodziną i opis działań przeprowadzonych z rodziną.

Praca socjalna jest świadczeniem niepieniężnym, ale wspierana jest pomocą finansową, która udzielana jest rodzinom zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Jest ona działaniem ukierunkowanym na budzenie potrzeb, sił i motywacji klientów do zmiany tak, by potrafili sami znajdować rozwiązanie własnych problemów, by wyrazili chęć i gotowość do pracy nad podnoszeniem swoich umiejętności opiekuńczo-wychowawczych i do prowadzenia gospodarstwa domowego oraz by stwarzali warunki do bezpiecznego życia i rozwoju swoich dzieci.

Tut. Ośrodek realizował Program wspierania rodziny dla Gminy Szubin na lata 2018 – 2020, który został zatwierdzony i przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XXXIX/496/17 Rady Miejskiej w Szubinie z dnia 28 grudnia 2017 r. Program Wspierania Rodziny został opracowany w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2012 r. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2018r. 998 ze zm.).

Opracowanie i realizacja Programu wspierania rodziny należy do zadań własnych gminy. Program wspierania rodziny skierowany jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Głównym założeniem programu jest poprawa funkcjonowania rodzin z terenu gminy Szubin poprzez zapewnienie im kompleksowego systemu wsparcia.

Cele szczegółowe programu to:

1. rozwój działań profilaktycznych, zmniejszających ryzyko zachowań niepożądanych i patologicznych w rodzinie,
2. zwiększenie dostępności usług dla rodzin i dzieci ze szczególnymi potrzebami i/lub rodzin w kryzysie,
3. wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin borykających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,

4. rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej.

Aby praca z rodziną przynosiła efekty stosowane są wielokierunkowe formy pomocy;

1. Praca z rodziną w formie pomocy terapeutycznej.

Trudne wydarzenia rodzinne i kryzysy mogą łatwo przytłoczyć rodziny i jej członków. Złe wzorce i szkodliwe strategie radzenia sobie w takich sytuacjach mogą spowodować zahamowanie i uczucie stagnacji w rozwoju rodziny. W terapii, rodzina pracuje z terapeutą nad lepszym zrozumieniem relacji rodzinnych. To zrozumienie ujawnia obszary siły, dzięki którym rodzina może przejść przez kryzys a także obszary konfliktu lub dysfunkcji, nad którymi trzeba pracować. Razem, rodzina i terapeuta, pracują nad sposobami naprawy i poprawy stosunków rodzinnych.

W 2018 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie współpracował z psychologiem zatrudnionym na 0,5 etatu, który swoimi działaniami wspierał asystentów rodziny i pracowników socjalnych. Prowadził on pracę z rodziną i dzieckiem z uwagi na narastające zaburzenia w tej sferze. Ponadto wsparcia udzielali prawnicy pracujący w Ośrodku, angażując się w próby rozwiązania problemów w rodzinach.

We wszystkich rodzinach była jednocześnie prowadzona praca wspierająca w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, socjalnych, w tym w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz planowaniu wydatków, a także innych obowiązków, jakie powinni wypełniać rodzice względem swoich dzieci. W okresie od 5 do 7 października 2018 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie zorganizował wyjazd o charakterze integracyjno-edukacyjnym dla 8 rodzin objętych pomocą i wsparciem asystenta rodziny. Spotkanie odbyło się w Harcerskim Ośrodku Wypoczynkowym w miejscowości Smerzyn. Projekt nosił nazwę „Rodzina Razem”. Głównym celem inicjatywy była poprawa relacji w rodzinach, umocnienie więzi emocjonalnych, ukazanie aktywnych i racjonalnych form spędzania czasu wolnego. Harmonogram wyjazdu obejmował: zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców, quizy, zabawy drużynowe, konkursy plastyczne, mecz piłki nożnej. Nie zabrakło wspólnego biesiadowania przy ognisku, dyskoteki, spacerów po okolicy oraz uczestnictwa we mszy świętej. Wyjazd był współfinansowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szubinie oraz Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie.

Rodziny objęte pracą asystenta rodziny

Rok	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Łączna liczba dzieci w rodzinach
2014	50	138
2015	54	149
2016	57	147
2017	56	158
2018	50	124

Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny.

Zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystent rodziny jest obowiązany do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności przez udział w szkoleniach oraz samokształcenie. Asystenci rodzin uczestniczą systematycznie w kursach podnoszących umiejętności w zakresie wsparcia rodziny. Potrzeby szkoleniowe są duże, jednak wiąże się to z kosztami oraz niemożnością pracy w środowiskach.

2. Propagowanie i organizowanie działań na rzecz środowiskowych form spędzania czasu wolnego dzieci.

Wartością dodaną realizacji Programu wspierania rodziny jest prowadzenie świetlicy opiekuńczo-wychowawczej, której od 1.01.2014r. obsługę prowadzi MGOPS. Placówka funkcjonuje od godz.16:00 do 19:00 w dni robocze, obecnie zajęcia odbywają się w Szkole Podstawowej Nr 1 w Szubinie i siedzibie MGOPS. Wychowawcy – opiekunowie (6) to pracownicy MGOPS oraz koordynator nadzorujący pracę w Świetlicy. Jakże działania oprócz codziennego odrabiania lekcji, działań opiekuńczo-wychowawczych, zajęć socjoterapeutycznych czy integracyjnych były realizowane w 2018r. możecie Państwo wyczytać poniżej.

W dniu 05.01.2018r. w Szubińskim Domu Kultury odbył się 5 Bal Karnawałowy. Organizatorem uroczystości był MGOPS w Szubinie. Bal był przeznaczony dla dzieci objętych pomocą i wsparciem asystenta rodziny oraz dzieci uczęszczających do świetlicy opiekuńczo-wychowawczej w Szubinie. Tematem przewodnim balu były „Kraje Świata”. Wśród uczestników nie zabrakło takich krajów jak: Arabia Saudyjska, Indie, Meksyk, Hiszpania, Japonia, Polska, Szkocja, Bawaria, Ameryka Północna. Przybyłych gości powitała główna organizatorka karnawałowej imprezy Marlena Nowaczewska – asystent rodziny. Oprawę muzyczną zapewnił Pan Zbigniew Sabaciński oraz Maciej Marczak, którzy bezinteresownie zaangażowali się w organizację balu. Zabawy z dziećmi poprowadzili asystenci rodzin. Wszystkie konkurencje miały charakter taneczny. W konkurencjach dzieci mogły powalczyć o nagrody ufundowane przez PCK z Bydgoszczy. Na zakończenie przybył Gwiazdor, który obdarował wszystkie dzieci prezentami. Organizatorzy dziękują Pani Dyrektor Szubińskiego Domu Kultury Alinie Gordon za użyczenie sali oraz Panu Zbigniewowi Sabacińskiemu i Maciejowi Marczakowi za oprawę muzyczną. W balu czynny udział wzięli również pracownicy MGOPS w Szubinie, którzy przebrali się w stroje stosowne do tematu. Po zakończonym balu wszyscy w dobrych humorach wrócili do domu.

W dniach 15.02 - 16.02.2018r. dzieci uczęszczające na zajęcia do świetlicy opiekuńczo-wychowawczej działającej przy MGOPS w Szubinie, wzięły udział w dwóch wycieczkach: do Multikina w Bydgoszczy i na Lodowisko w Nakle nad Notecią. Wycieczki odbyły się w ramach projektu "Aktywne ferie zimowe", którego głównym celem była nauka racjonalnego spędzania wolnego czasu, integracja dzieci i wdrażanie do kulturalnego zachowania w miejscach publicznych. W pierwszy dzień dzieci obejrzały film pt. "Cudowny chłopak". Tym razem obejrzenie filmu miało być nie tylko rozrywką, ale również pretekstem do głębszych refleksji na temat wartości przyjaźni, odwagi i otwartości na drugiego człowieka. Seans dostarczył uczestnikom wiele emocji i wrażeń. Każdy otrzymał zestaw z popcornem i napojem. Drugi dzień podopieczni aktywnie spędzili na lodowisku. Łyżwiarstwo jest doskonałym sposobem na propagowanie zdrowego stylu życia. Dla niektórych dzieci była to pierwsza okazja do poznania tego ciekawego sportu zimowego. Pozytywna atmosfera na lodzie i dobre humory sprzyjały pokonywaniu własnych słabości przez nowicjuszy. Wycieczki podczas ferii były świetnymi okazjami dla dzieci do zrelaksowania się i nabrania sił do dalszej nauki.

W dniu 29.03.2018r. w siedzibie MGOPS w Szubinie odbyło się uroczyste śniadanie wielkanocne, na które zaproszono dzieci, uczęszczające do świetlicy opiekuńczo-wychowawczej w Szubinie oraz wychowawców i pracowników MGOPS w Szubinie. Noc Wielkanocna jest nocą nadzwyczajną, kiedy moc zmartwychwstałego Chrystusa pokonuje ostatecznie siły ciemności i śmierci, zapala w sercach wierzących nadzieję i radość". - św. Jan Paweł II. Głównym celem spotkania było podtrzymanie tradycji, którą wprowadziła Pani Benigna Olszewska założycielka oraz długoletni wychowawca „Krainy Uśmiechu”. Na stole wielkanocnym nie zabrakło baranków, babek wielkanocnych, białej kiełbasy, szynki oraz jajka, które jest symbolem nowego życia. Dzieci aktywnie włączyły się do przygotowania śniadania. Własnoręcznie wykonane przez nich dekoracje świąteczne ozdobiły stół i salę, wprowadzając uczestników w podniosły i radosny nastrój. Po wspólnym świętowaniu dzieci otrzymały wielkanocne upominki.

Wychowawcy świetlicy opiekuńczo-wychowawczej w Szubinie złożyli dziękowania pracownikom Stołowce Św. Faustyny w Szubinie za pomoc w organizacji śniadania.

W dniu **30 maja 2018** roku dzieci ze świetlicy opiekuńczo-wychowawczej w Szubinie wraz z opiekunami, uczestniczyły w pieszej pielgrzymce do Pińska, organizowanej przez Akcję Katolicką działającą przy kościele św. Andrzeja Boboli w Szubinie. Wspólne pielgrzymowanie po raz 17 było podtrzymaniem tradycji, którą zapoczątkowała Pani Benigna Olszewska. Po dotarciu na miejsce odbyło się nabożeństwo majowe przy figurze Matki Bożej. Atmosfera wspólnej zabawy i świętowania była bardzo przyjazna, zakończyła się Apelem Jasnogórskim. W pieszej pielgrzymce wzięło udział łącznie 17 osób w tym: 10 dzieci i 7 opiekunów.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie zorganizował **08 czerwca 2018 roku** piknik rodzinny w Zielonowie dla rodzin współpracujących z asystentem rodziny oraz dzieci uczęszczających do Świetlicy Opiekuńczo-Wychowawczej w Szubinie. Współorganizatorem spotkania było Stowarzyszenie „Podaj Rękę” z Bydgoszczy, które realizuje warsztaty w ramach projektu „Razem na Nowo”. Zajęcia miały na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców. Uczestnicy bardzo chętnie włączyli się w zabawy i konkurencje grupowych. Głównym celem festynu była integracja rodzin oraz ukazanie aktywnych form spędzania czasu wolnego na świeżym powietrzu. Zabawy i gry z dziećmi poprowadziła grupa animatorów „Animilandia” z Bydgoszczy. Dodatkową atrakcją podczas wyjazdu była obecność druhów z OSP Szubin, którzy zaprezentowali działanie sprzętu gaśniczego oraz wnętrze wozu bojowego Straży Pożarnej. Na spotkaniu uczestnicy otrzymali poczęstunek: kiełbaski z grilla, chleb ze smalcem oraz słodkości.

20 czerwca podsumowano bardzo aktywny i urozmaicony rok. Oprócz zajęć dydaktycznych: odrabiania lekcji i utrwalania wiadomości zdobytych na zajęciach lekcyjnych, dzieci angażowały się w Świetlicy w wiele różnorodnych działań. Były to m.in. wycieczki, przedstawienia przygotowane przez wychowanków, konkursy, projekty i wydarzenia kulturowe. Trzon zajęć stanowiły działania o charakterze profilaktycznym i wychowawczym. Dzieci mogły poznawać siebie, poszerzać indywidualne zainteresowania, uczyć się współpracy w grupie. Priorytetem dla wszystkich było dbanie o przyjazną atmosferę. Pod koniec uroczystości podsumowującej rok szkolny, uczestnicy Świetlicy Opiekuńczo-Wychowawczej otrzymali dyplomy i upominki za aktywny udział i wkład, jaki wniosły do życia Świetlicy. Nie zabrakło wyróżnień dla dzieci za szczególne zaangażowanie w przedstawienia, a także dla rodziców, którzy aktywnie uczestniczyli w życiu swoich pociech. Dodatkowe dyplomy i upominki przyznano dzieciom uczestniczącym w zajęciach socjoterapeutycznych, a także wychowanków, którzy osiągnęli najwyższą frekwencję w roku szkolnym 2017/2018. Na zakończenie dzieci wraz z wychowawcami udali się do pizzerii, by wspólnie świętować rozpoczynające się wakacje.

28 września 2018 roku dzieci ze Świetlicy Opiekuńczo-Wychowawczej działającej przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szubinie, uczestniczyły w wycieczce do Multikina w Bydgoszczy. Głównym celem wyjazdu było wdrażanie do kulturalnego zachowania w miejscach publicznych, nauka racjonalnego spędzania czasu oraz integracja dzieci. Wychowankowie obejrzeni film pt. "Krzysiu, gdzie jesteś?", skłaniający do refleksji nad wartością przyjaźni i rodziny w życiu każdego człowieka. Seans dostarczył uczestnikom wiele emocji i wrażeń. Każdy otrzymał zestaw popcornu i napoju. Dzieci wróciły do domu w dobrych humorach.

18 października 2018 dzieci ze Świetlicy Opiekuńczo-Wychowawczej udały się z wizytą do jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Szubinie. Od pierwszych chwil pobytu w remizie strażackiej u dzieci można było zaobserwować żywe zaciekawienie. W arkany historii i działań ochotniczej straży wprowadził dzieci naczelnik OSP Szubin Pan Andrzej Prybiński. Nie zabrakło

prezentacji sprzętu, dzięki któremu strażacy mogą wykonywać swoją pracę. Wychowankowie świetlicy siedząc w wozie strażackim, mogli choć przez chwilę poczuć się jak strażacy. Spotkanie zostało uwiecznione pamiątkowym zdjęciem do kroniki Świetlicy Opiekuńczo-Wychowawczej i słodkim poczęstunkiem od strażaków. Dzieci odwzajemniły się własnoręcznie wykonanymi podziękowaniami dla wszystkich strażaków OSP Szubin, którzy dbają o nasze bezpieczeństwo.

Dział Pomocy Rodzinie i Dziecku przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szubinie w ramach projektu „W zdrowym ciele zdrowy duch” zorganizował **22 października 2018 roku** wyjazd do sali zabaw Ence-Pence w Bydgoszczy dla rodzin objętych pomocą i wsparciem asystenta rodziny. Głównym celem przedsięwzięcia było wspólne spędzenie czasu wolnego, integracja oraz kształtowanie postaw prospołecznych przez stworzenie możliwości korzystania z aktywnego wypoczynku. Podczas zabawy dzieci oraz rodzice mieli zapewniony słodki poczęstunek. Zabawa przyniosła rodzinom wiele radości i zadowolenia. Na twarzach rodziców i ich pociech zagościł uśmiech.

W dniu **29.10.2018r.** dzieci uczęszczające do świetlicy opiekuńczo-wychowawczej w Szubinie wraz z wychowawcami złożyły hołd poległym mieszkańcom Szubina, którzy walczyli o wolność i niepodległość. Podopieczni pamiętali również o zapaleniu zniczy na grobach ważnych osób, które były założycielami i przyjaciółmi Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom „Kraina Uśmiechu”. Wychowankowie Świetlicy w Szubinie przygotowali na tę okoliczność własnoręcznie wykonane wiązanki kwiatów. Głównym celem projektu była kontynuacja dobrej tradycji, rozpoczętej przez Panią Benignę Olszewską w „Krainie Uśmiechu” oraz wzbudzenia u młodych ludzi ducha patriotyzmu.

Wigilia to czas miłości i radości, kiedy wszyscy zasiadają do wspólnego stołu i dzielą się opłatkiem. To czas przebaczenia i pojednania. Wychowawcy Świetlicy Opiekuńczo-Wychowawczej działającej przy MGOPS w Szubinie **20 grudnia 2018r.** zorganizowali wychowankom wieczór wigilijny. Głównym celem spotkania, było kontynuowanie tradycji Świąt Bożego Narodzenia oraz kształtowanie szacunku dla naszej narodowej kultury i obyczajów rodzinnych. Dzieci na tę okazję przygotowali ozdoby choinkowe oraz udekorowali salę. Na wspólne świętowanie zostali zaproszeni wychowankowie z Domu Św. Mikołaja z Kcyni oraz dzieci uczęszczające na zajęcia socjoterapeutyczne. Do zaproszonych gości należał Pan Burmistrz Szubina Mariusz Piotrkowski, Przewodnicząca Rady Miejskiej Pani Anna Kijowska oraz wieloletni wychowawca „Krainy Uśmiechu” Pani Benigna Olszewska. W Wigilii uczestniczyła również Pani Poseł Ewa Kozanecka. Przybyłych gości przywitała Pani Renata Michalak – Dyrektor MGOPS w Szubinie. Następnie obrzędy świąteczne poprowadził Ksiądz Jacek Pawelczyk. Po wspólnym przełamaniu się opłatkiem rozpoczęło się wspólne świętowanie. Na wigilijnym stole nie zabrakło karpia, śledzi, pierogów z kapustą i grzybami oraz klusek z makiem. Po kolacji odbyło się wspólne kołędowanie. Na koniec przyszedł św. Mikołaj ze Śnieżynką i obdarował dzieci prezentami.

W dniu 24 grudnia 2018 r. w siedzibie MGOPS w Szubinie odbyło się uroczyste wręczenie prezentów dla 34 dzieci z 18 rodzin objętych pomocą i wsparciem asystenta rodziny. Pomysłodawcom projektu była Pani Joanna Perszon - prezes Stowarzyszenia „Podaj Rękę” w Bydgoszczy, która prowadziła cykl warsztatów podnoszących kompetencje rodzicielskie. W dniu 20.11.2018r. podczas rozdania dyplomów ukończenia III edycji warsztatów „Razem na nowo” realizator chcąc wyróżnić rodziców, aktywnie uczestniczących w zajęciach zaproponował udział w projekcie realizowanym przez SRTB i przyjaciół - Dzieciom z Bydgoszczy. Projekt polegał na tym, iż każde dziecko mogło napisać list do Św. Mikołaja, prosząc o wymarzone zabawki. W dzień wigilii przybyły Elfy, które wręczyły dzieciom upragnione prezenty. Dzieci podziękowały sponsorom, wręczając własnoręcznie wykonane łąrki oraz zaśpiewały kołędy. Świąteczna akcja przyniosła naszym milusińskim i ich rodzicom wiele radości i wzruszeń.

Ponadto jak to bywało w latach poprzednich Asystenci rodzin przygotowali 110 paczek dla dzieci objętych ich wsparciem.

Ponadto pracownicy OPS rokrocznie bardzo chętnie uczestniczą w roli partnerów dla realizatorów działań integracyjnych tj: Szkoły Podstawowej Nr 1 w Szubinie oraz Przedszkola nr 3, Zespołu Szkół Specjalnych jako animatorzy zabaw i atrakcji dla dzieci podczas festynów rodzinnych.

IV. WSPÓŁFINANSOWANIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z art. 176 pkt. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek realizuje zadania dotyczące współfinansowania przez gminę kosztów pobytu dziecka w pieczy zastępczej, tj; rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku pieczy zastępczej.

W roku 2018 w pieczy zastępczej przebywało **23 dzieci**, w tym **6 dzieci** przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej, a **17 dzieci** przebywało w rodzinnej pieczy zastępczej. Łączna kwota współfinansowanych kosztów za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wyniosła **100 356,51 zł**.

Art. 8 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zobowiązuje do pracy z rodziną w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. Naturalnym środowiskiem rozwoju dziecka jest rodzina, to też umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno nastąpić po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzinie, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Główną przyczyną, z powodu której dzieci trafiły do pieczy zastępczej, jest uzależnienie rodziców od alkoholu, a tym samym brak zaspakajania podstawowych potrzeb dzieci oraz gdy jest zagrożone życie i zdrowie dzieci. Tut. Ośrodek zanim wystąpi z wnioskiem do Sądu o zainteresowanie się sytuacją dzieci w rodzinie, podejmuje określone formy działania we współpracy z instytucjami, które w swoim zakresie obowiązków mają wpisaną pomoc dziecku i rodzinie. Jeżeli rodzice nie podejmują współpracy a sytuacja dziecka jest zagrożona wówczas o sprawie zostaje powiadomiony Sąd. W przypadku umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, z rodzicami podejmowana jest dalsza współpraca asystencka na rzecz powrotu dzieci do rodziny biologicznej. Jednak z doświadczenia tut. Ośrodka wynika, że niewielu rodziców podejmuje wyzwanie, jakim jest podjęcie działań, aby dzieci mogły wrócić do domu rodzinnego.

Ponadto pracownicy socjalni przeprowadzają średnio co pół roku analizę sytuacji rodziny biologicznej, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. W przeprowadzanej analizie brane są pod uwagę między innymi warunki mieszkaniowe, sytuacja zawodowa, relacje z dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej, powody umieszczenia dziecka poza rodziną biologiczną. Tak przeprowadzona analiza daje obraz czy rodzice biologiczni chcą podjąć współpracę na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej oraz czy nie występują przesłanki uniemożliwiające podjęcie takiej współpracy. Dzieci trafiają również do pieczy zastępczej sprawowanej przez dziadków, którzy wnioskuje do Sądu o ustanowienie ich rodziną zastępczą spokrewnioną dla wnuków, gdy rodzice nie są w stanie opiekować się dziećmi. Te działania zazwyczaj odbywają się poza wiedzą Ośrodka, gdy rodzina nie korzysta z żadnych form pomocy i nie dochodzą żadne sygnały ze środowiska. W takich przypadkach Ośrodek dopiero otrzymuje informację, kiedy z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle nad Notecią otrzymuje komplet dokumentów dziecka dotyczący odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej.

V. WYKAZ POTRZEB NA ROK 2019-2020 ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY

W budżecie na 2019r. Ośrodek ma zabezpieczone środki finansowe na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej wg przedstawionej tabeli. Ostatnia kolumna określa potrzeby na rok 2020.

dział	rozdział	§	zadanie	Kwota 2019	Potrzeby 2020
855	85504		Wspieranie rodziny		
		3020	Wydatki osobowe niezliczane do wynagrodzeń	3 000	3 500
		4010	Wynagrodzenia osobowe	282 329	350 000
		4040	Dodatkowe wynagrodzenia roczne	20 777	25 500
		4110	Składki na ubezpieczenie społeczne	52 559	56 500
		4120	Składki na FP	7 426	8 000
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	5 940	10 000
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	8 000	12 000
		4220	Zakup środków żywności	10 000	12 000
		4300	Zakup usług pozostałych	12 000	20 000
		4410	Podróże służbowe krajowe	8 000	12 000
		4440	Odpis na zfs	7 200	9 000
		4700	Szkolenia pracowników	2 500	10 000
	85508		Rodziny zastępcze		
		4300	Zakup usług pozostałych	100 000	150 000
				519 731	678 500

W roku 2019 i 2020 tut. Ośrodek w dalszym ciągu będzie realizował zadania w ramach Programu wspierania rodziny na lata 2018-2020 przyjęty przez Radę Miejską w Szubinie w grudniu 2017R. Od 1 stycznia 2017r. asystentom rodziny doszło nowe ustawowe zadanie wynikające z zapisów ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016r. (Dz.U. z 2016r. poz.1860 ze zm.). Asystent będzie pełnił rolę koordynatora wsparcia dla kobiety w ciąży (w tym powikłanej) lub w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”. Może okazać się, że w przypadku zaistnienia problemu, wzrostu środowisk konieczne będzie zatrudnienia kolejnej osoby na stanowisku asystenta rodziny. W roku 2017 i 2018 miały miejsce pojedyncze przypadki świadczenia pomocy dla matki, bez wniosków o wsparcie ze strony OPS.

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań gminy należy tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego. Zgodnie z art. 18 ust. 2 w/w ustawy placówkę wsparcia dziennego prowadzi gmina podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania na podstawie art. 190 lub podmiot, który uzyskał zezwolenie burmistrza. Placówki wsparcia dziennego są jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny w zakresie pomocy i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych i są miejscem, gdzie dzieci i młodzież mogą uatrakcyjnić formy spędzania czasu wolnego. Placówki takie obejmują pomocą całą rodzinę, pełnią również istotną rolę wspierającą w sytuacjach trudnych i kryzysowych, mogąc przyczynić się do ich rozwiązania.

Potrzeby związane z realizacją zadań wykonywanych z zakresu wspierania rodziny w roku 2019 i 2020 to:

1. Kontynuacja zatrudnienia asystentów rodziny – możliwość otrzymania dotacji celowej z budżetu państwa.
2. Podnoszenie kwalifikacji asystentów rodziny.
3. Podnoszenie kwalifikacji pracowników zajmujących się pracą z rodziną poprzez udział w szkoleniach i innych formach kształcenia.
4. Zapewnienie środków na współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
5. Rozwój poradnictwa psychologicznego i prawnego oraz utworzenie grupy wsparcia dla rodzin.
6. Realizacja ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w związku z urodzeniem dziecka z ciężką chorobą i niepełnosprawnością.

W celu osiągnięcia zamierzonych celów, konieczne jest dalsze współdziałanie osób i jednostek organizacyjnych na terenie gminy działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie.

Rewitalizacja („re-vita” dosłownie: przywrócenie do życia, ożywienie) Starego Miasta w Szubinie to jedno z zadań, jakie w najbliższym czasie będzie realizowane w wyniku zatwierdzenia przez Urząd Marszałkowski w Toruniu „Szubińskiego Programu Rewitalizacji na lata 2016-2023”. M-GOPS Szubin będzie odpowiedzialny m. in. za rewitalizację społeczną Starego Miasta Szubina poprzez działania wprowadzające nowe rozwiązania i zastosowania dla budynku przy ul. Winnica 15. W swojej historii obiekt pełnił rolę m. in. Domu Harcerza, Muzeum Ziemi Szubińskiej, następnie świetlicy prowadzonej przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „Kraina Uśmiechu” (ngo zlikwidowane). Pięć lat temu, ze względu na zły stan techniczny budynek przy Winnicy 15 został wyłączony z eksploatacji. Zajęcia dla dzieci zagrożonych marginalizacją społeczną kontynuuje M-GOPS Szubin w formie Świetlicy Opiekuńczo-Wychowawczej w roku szkolnym w godzinach popołudniowych w budynku Szkoły Podstawowej nr 1 lub siedzibie MGOPS. „Winnica 15” wymaga remontu wraz zakupem niezbędnego wyposażenia. Zmiany wprowadzą ożywienie w ten rejon miasta. M-GOPS planuje w tym miejscu wprowadzić wieloletni proces spójnych i wielostronnych działań wsparcia społecznego. Pomoc adresowana będzie w pierwszej kolejności do osób z rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego). Edukacja, ciekawe spędzanie wolnego czasu, relaks to podstawowe formy wyrównywania szans, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wsparcie i aktywizacja rodzin zmarginalizowanych. Docelowo obiekt może stać się nowoczesnym centrum spotkań, aktywizacji i integracji mieszkańców Starego Miasta, gdzie czas wolny będą spędzać m. in. seniorzy (godziny popołudniowe), dzieci (godziny popołudniowe). Rewitalizacja społeczna Starego Miasta zmniejszy problemy rodzin zagrożonych wykluczeniem ze względu na ubóstwo również poprzez możliwość wykorzystania obiektu do realizacji zajęć w ramach projektów aktywizujących zawodowo. Zaproponowane kompleksowe rozwiązania, wygoda i jakość użytkowania wpłyną na zwiększenie kapitału społecznego Szubina. Osoby zainteresowane współtworzeniem planów funkcjonowania obiektu "Winnica 15" zapraszamy do współpracy. W szczególności zapraszamy studentów kierunków: pomoc społeczna, pedagogicznych i pokrewnych, socjoterapia, psychologia, audiologia, wychowanie fizyczne, kulturoznawstwo. W dniu 24 stycznia 2019r. Gmina ogłoszeniem nr 506708-N-2019 zaprosiła wykonawców do przystąpienia do przetargu na wykonanie przebudowy budynku w Szubinie ul. Winnica 15 na cele świetlicy. 15 lutego 2019r. okazało się, że złożono 7 ofert. Wobec tego jest „świąteczko”, że budynek w 2019r. zostanie oddany na potrzeby mieszkańców i MGOPS.

Każda rodzina jest w innej sytuacji, posiada własny potencjał i od tego zależy, jak intensywnych działań wymaga. Ośrodek stale poszukuje nowych form pracy z rodziną, po to, aby rodzina potrzebująca wsparcia otrzymała konkretną pomoc oraz aby jakość życia rodziny miała lepszy wymiar.

Opracowała:
Renata Michalak
1.03.2019r.

Dyrektor MGOPS w Szubinie
Renata Michalak

Załącznik Nr .....
do protokołu Nr .....
z dnia .....
4
4/18
11.03.2018r.

Sprawozdanie
realizacji
Gminnego Programu
Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie
dla gminy Szubin
za rok 2018

*„Jest wiele okropieństw na tym świecie, ale najgorszym jest
kiedy dziecko boi się swojego ojca, swojej matki, swojego nauczyciela”*

Janusz Korczak

Szubin, luty 2019 r.

Przedstawienie sprawozdania wynika z zapisów Uchwały nr XVII/166/15 Rady Miejskiej w Szubinie z dnia 30 grudnia 2015r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla gminy Szubina na lata 2016-2018.

Przemoc występuje wszędzie i jest zachowaniem, które poniża, ogranicza wolność, narusza prawa i powoduje psychiczne i fizyczne cierpienie drugiej osoby. Przemoc jest przestępstwem i nic nie usprawiedliwia jej stosowania. Nikt nie ma prawa krzywdzić drugiego człowieka. Podstawową komórką społeczną jest rodzina. To w rodzinie każdy człowiek przeżywa najważniejszy okres kształtujący między innymi jego styl życia, osobowość, pogląd na świat. W związku z powyższym dom rodzinny powinien być postrzegany jako środowisko miłości, opieki, bezpieczeństwa, akceptacji, ale przede wszystkim schronienie przed złem zewnętrznego świata. Jednak dla wielu ludzi dom rodzinny jest miejscem terroru, zagrożenia, poniżenia, lęku i cierpienia. Przemoc we współczesnym świecie jest zjawiskiem coraz bardziej widocznym i niepokojąco narastającym, dlatego ważne jest podejmowanie interdyscyplinarnych działań zmierzających do zmniejszenia skali tego zjawiska.

Od kilku lat zaobserwowano, iż rzeczywistość w tym zakresie uległa zmianie. Sprawiły to nowe narzędzia i procedury zmierzające do skutecznej ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Współpracujące ze sobą służby podejmują działania, które mają na celu przeciwdziałanie przemocy i niesienie niezbędnej pomocy. Główną ideą zespołów interdyscyplinarnych jest stworzenie wspólnej płaszczyzny pracy dla pracowników różnych instytucji zajmujących się pomocą rodzinie. Dlatego też utworzenie zespołu interdyscyplinarnego jest najlepszą formą przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Stworzenie obszaru współpracy nie tylko łagodzi bariery komunikacyjne między instytucjami, ale również podnosi efektywność pracy oraz społeczne zaufanie do kompetencji instytucji pomagających.

Art. 9a pkt.3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowi, iż Zespół Interdyscyplinarny to przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz kuratorzy sądowi. W skład zespołu mogą wchodzić także prokuratorzy.

Zespół Interdyscyplinarny w Szubinie został powołany na mocy Zarządzenia nr 0050.1.30.2016 Burmistrza Szubina z dnia 17 lutego 2016 r. i obecnie działa w ośmioosobowym składzie tj.: dwóch przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i po jednym przedstawicielu z gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowej oraz jeden kurator zawodowy.

Zespół Interdyscyplinarny w gminie Szubin w roku 2018 funkcjonował w niżej wymienionym składzie, na podstawie Zarządzenia nr 0050.1.6.2018 Burmistrza Szubina z dnia 9 stycznia 2018r.

Imię i nazwisko	funkcja	Instytucja
Dominika Naliwajska	przewodnicząca	MGOPS w Szubinie
Joanna Sobczak	z-ca przewodniczącej	MGOPS w Szubinie
Krzysztof Kociałkowski	członek	Komisariat Policji w Szubinie
Emilia Pruszek	członek	NZOZ Medyk w Szubinie
Violetta Zielińska	członek	Gimnazjum nr 1 w Szubinie
Renata Michalak	członek	GKRPA w Szubinie
Maciej Lisowski	członek	Nasza Nadzieja w Kołaczku
Piotr Cieślewicz	członek	Kuratorska Służba Sądowa

Ustawodawca zobowiązał wójtów, burmistrzów i prezydentów miast do powołania Zespołów Interdyscyplinarnych. Zadaniem własnym gminy jest tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, który ma zawierać:

- o opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- o prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- o zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Działania Zespołu mają wspierać rodziny doświadczające przemocy pracą interdyscyplinarną. Zespół Interdyscyplinarny jest elementem gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Można powiedzieć, że jest on narzędziem systemowej współpracy, która powinna być oparta na podejściu wielopłaszczyznowym, pozwalającym szeroko przyglądać się zjawiskom społecznym i inicjować zmiany społeczne.

Głównym aktem prawnym regulującym kwestie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasad postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zasad postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie jest ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (tj.Dz. U. z 2015r. poz. 1390.) oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” (Dz. U. z 2011r. nr 209 poz. 1245).

Obsługę organizacyjno - techniczną Zespołu zapewnia Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie zgodnie z art. 9 a, pkt. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego nie otrzymują żadnego wynagrodzenia za udział w posiedzeniach, odbywają się one w godzinach pracy członków, podpisane porozumienia zobowiązują pracodawców do delegowania pracowników do udziału również w pracach grup roboczych.

Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego określa art. 9b, pkt.1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Należą do nich: integrowanie i koordynowanie działań w/w podmiotów, diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie Zespół może tworzyć grupy robocze. Skład grupy roboczej nie różni się znacząco od składu Zespołu. Są to przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, jak również kuratorzy sądowi, przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania grupy roboczej określa art. 9a pkt. 11 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Należą do nich: opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Dane statystyczne z działania Zespołu Interdyscyplinarnego za rok 2018

Odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego poświęcone bieżącej pracy interdyscyplinarnej oraz doskonalenia metod współpracy a także realizacji programu Przeciwdziałania przemocy.

Do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 58 Niebieskich Kart, które uruchomiły procedurę i dalsze działania.

Odbyły się 174 posiedzenia grup roboczych.

Instytucje zakładające Niebieską Kartę w roku 2018:

Instytucja	Ilość
Policja	48

Szkoła	3
Służba Zdrowia	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1
Pomoc Społeczna	6
razem	58

Jest wiele powodów, dla których osoba doznająca przemocy nie potrafi odejść od sprawcy. Jednym z czynników jest to, że kobiety współzależniają się od swojego oprawcy. Ofiara przemocy wykazuje bezradność, ma zaniżone poczucie własnej wartości, jest często kontrolowana i przerażona. Osoba stosująca przemoc często doprowadza do odizolowania ofiary od najbliższych. Osoba doznająca przemocy wierzy w to co mówi sprawca, który doprowadza do zniszczenia autonomii ofiary przemocy.

Od 2011 roku prowadzony jest monitoring środowisk objętych procedurą Niebieskiej Karty (niezapowiedziane dni i godziny) przez Pracownika Socjalnego i Funkcjonariusza Policji. Wizyty w środowisku mają zapewnić poczucie bezpieczeństwa osobie doświadczającej przemocy w rodzinie oraz dzieciom. Osoba, która stosuje przemoc ma poczucie, że jej zachowania podlegają kontroli. Ponadto monitoring środowisk pozwala na opracowanie i wdrożenie w życie strategii postępowania w konkretnych przypadkach, włączenie niezbędnych instytucji i wykorzystanie profesjonalnych metod pracy. Osoby doświadczające przemocy mogą liczyć na wsparcie Przewodniczącego w tworzeniu pism procesowych jak również udziału w charakterze świadka w sprawach sądowych. Udział w sprawach sądowych w charakterze świadka przedstawicieli Zespołu Interdyscyplinarnego i członków grupy roboczej, którzy bezpośrednio pracują z rodziną, umożliwia uzyskanie szybkiego rozstrzygnięcia spraw związanych z przemocą. W roku 2018 nie odnotowano interwencyjnego umieszczenia osób dotkniętych przemocą w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy.

Podnoszenie kwalifikacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego poprzez udział w szkoleniach i konferencjach. Podniesienie poziomu świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń płynących ze zjawiska przemocy w rodzinie oraz możliwości interwencji. Ponadto pracownicy MGOPS-u uczestniczą w szkoleniach, konferencjach organizowanych przez instytucje współpracujące w sferze zapobiegania przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny również w 2018r. dla celów promocyjnych przygotował ulotkę informacyjną dot. niezbędnych informacji o instytucjach, w których osoby doznające przemocy mogą uzyskać wsparcie lub inni świadkowie mogą zgłosić te zdarzenia.

W 2018 roku Zespół Interdyscyplinarny w Szubinie w ramach Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Gminy Szubin na lata 2016-2018 wyszedł z inicjatywą rozpropagowania funkcjonowania „Skrzynek Korczakowskich” w szkołach podstawowych na terenie Gminy Szubin. Projekt „Skrzynki Korczakowskie” powstał z myślą o dzieciach, które wychowując się w rodzinie, gdzie występuje przemoc domowa w sposób pośredni lub bezpośredni narażone są na cierpienie ze strony osób dorosłych. „Skrzynki” mają za zadanie umożliwić dzieciom, poprzez napisanie listu ujawnienie swoich emocji oraz skierowanie prośby o pomoc i interwencje w ich środowisku rodzinnym.

Zespół Interdyscyplinarny w Szubinie rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy proponuje bezpłatną pomoc prawną oraz psychologiczną realizowaną przez specjalistów działających przy MGOPS w Szubinie. Z każdym rokiem coraz więcej osób, którzy pozostają w zainteresowaniu Zespołu z uwagi na prowadzoną procedurę NK w rodzinie, kierowanych jest do Poradni Terapii Uzależnień „Koliber” w Nakle - Filia w Szubinie. Rodziny w w/wym poradni mogą znaleźć pomoc z zakresu uzależnienia m.in. od alkoholu jak również pomoc z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Ponadto tutaj Zespół mając na uwadze jak ważną i integralną częścią pracy wszystkich służb pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest podnoszenie kwalifikacji, przez ostatnie lata organizował szkolenia dla osób działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie tj. pracowników socjalnych, dzielnicowych, asystentów rodziny, pedagogów, kuratorów sądowych oraz pielęgniarek.

Wnioski

Należy stwierdzić, że obowiązujące przepisy prawne i system przeciwdziałania przemocy w rodzinie dają realne możliwości udzielenia właściwej pomocy i ochrony osobom, które doświadczają

przemocy w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” jako meritum zespołowej pracy, daje możliwość profesjonalnego podejścia do problematyki przemocy. Szereg możliwości prawnych takich jak nakaz opuszczenia lokalu dla sprawców przemocy, zakaz zbliżania, nakaz leczenia odwykowego, osadzenie, areszt, nakaz udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy, zakaz stosowania kar fizycznych wobec dzieci czy obowiązek wydania zaświadczenia lekarskiego dla osób dotkniętych przemocą to realne możliwości prawne, którymi dysponują służby w ramach swoich kompetencji. Istotnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest procedura „Niebieskie Karty”, która ułatwia rozpoznawanie, dokumentowanie przypadków i rodzajów przemocy domowej oraz organizowanie pomocy w środowisku lokalnym.

Sprawozdanie za rok 2018 prezentuje w jakich obszarach powinno się podjąć działania profilaktyczne tj. podniesienie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców, przeciwdziałanie alkoholizmowi czy ochrona dziecka krzywdzonego. Faktem jest, że co raz więcej dzieci w Gminie Szubin doświadcza przemocy. Podkreślenia wymaga fakt, że jego sprawcami są rodzice, czyli osoby, które powinny dać dziecku poczucie bezpieczeństwa, akceptacji i miłości. Ważnym elementem przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony małoletniego dziecka jest profilaktyka. Ze względu na narastanie tego zjawiska w Gminie Szubin, najlepszym sposobem ochrony najmłodszych przed skrzywdzeniem, może być np. rozpowszechnianie wiedzy o zjawisku przemocy, sposobach rozpoznawania przemocy i nabyciu umiejętności jej przeciwstawiania, jest też edukacja rodziców w zakresie wychowania dziecka, nabycia wiedzy o jego rozwoju i zachowaniach adekwatnych do wieku oraz tworzenie lokalnej sieci wspierania dziecka i rodziny. Dlatego MGOPS organizuje różne warsztaty, które wyeliminują takie zachowania w przyszłości.

W roku 2019 podejmiemy dalsze działania celem stworzenia procedur zintegrowanej, międzyinstytucjonalnej współpracy na rzecz pomocy dziecku krzywdzonemu oraz pracownicy MGOPS będą realizować cele i zadania wynikające z przyjętej 7 lutego 2019r. uchwały w sprawie Gminnego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla gminy Szubin na lata 2019-2021.

opracowała:

Renata Michalak

Szubin, 1 marca 2019r.

Dyrektor MGOPS w Szubinie

Renata Michalak

Załącznik Nr .....⁵.....
do protokołu Nr .....^{4/18}.....
z dnia .....^{11.03.2019.}.....

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MGOPS W SZUBINIE ZA ROK 2018

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKO-GMINNEGO
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W SZUBINIE
ZA ROK 2018**

*„Najsilniejsze osoby znajdują czas
by pomóc innym nawet jeśli same
mają problemy”*

Szubin, luty 2019

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MGOPS W SZUBINIE ZA ROK 2018

Spis treści	strona
Wprowadzenie	str.3
I. DZIAŁANIA MGOPS W ZAKRESIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	str.4
1. Poziom i struktura wydatków MGOPS w roku 2018	str.5
2. Obszary marginalizacji i wykluczenia społecznego klientów pomocy społecznej	str.7
3. System finansowego wsparcia rodzin	str.9
3.1. Świadczenia pomocy społecznej	str.9
3.2. Usługi opiekuńcze	str.11
4. Reintegracja społeczna i zawodowa bezrobotnych	str.12
4.1. Prace społecznie użyteczne	str.12
5. Ograniczanie skutków bezdomności	str.12
5.1. Schroniska i noclegownie	str.13
6. Stymulacja zmian funkcjonowania rodziny	str.13
6.1. Praca socjalna z rodziną	str.14
6.2. Projekty socjalne	str.16
7. Projekt „Aktywni Razem”	str.17
II. POTRZEBY MGOPS NA ROK 2019-2020	str.19
1. Potrzeby Ośrodka	str.19
Podsumowanie	str.23

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MGOPS W SZUBINIE ZA ROK 2018

Wprowadzenie

MGOPS w Szubinie jest instytucją odpowiedzialną za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz kreowanie lokalnej polityki społecznej na poziomie gminy. Jest głównym inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Przedstawiamy sprawozdanie ukazujące działania realizowane w 2018 roku. Za nami kolejny okres dynamicznych zmian i pracy w obszarze pomocy i integracji społecznej. W 2018r. wprowadzono zmiany w ustawie o pomocy społecznej, w tym związanymi ze standaryzacją usług (w zakresie bezdomności). Modyfikacji uległo także wiele innych aktów prawnych, rzutujących na funkcjonowanie ośrodka i sytuację osób objętych jego wsparciem (np. ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wprowadzenie nowych świadczeń dla rodzin oraz ich weryfikacja przez pracowników socjalnych, nowy przepis dot. rodzinnego wywiadu społecznego. W 2018r. rozporządzeniem Rady Ministrów od 1 października zweryfikowano kryteria dochodowe oraz kwoty świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Na skuteczność realizowanych przez Ośrodek zadań rzutowały działania nakierowane na podnoszenie profesjonalizmu pracowników Ośrodka (w tym m.in. poprzez szkolenia, doksztalcanie w formie studiów, kursów). Duże znaczenie miały także działania ułatwiające dostęp do oferty wsparcia MGOPS mieszkańcom Szubina.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie rozpoczął realizację projektu „Aktywni Razem” Nr RPKP.09.01.02-04-0009/18 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej 9. Solidarne społeczeństwo Działania 9.1 Włączenie społeczne i rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT Poddziałania 9.1.2 Rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014–2020. Czas realizacji: 02.11.2018 r. – 31.12.2019 r.

Oddając w Państwa ręce niniejsze sprawozdanie zapewniamy, iż pracownicy MGOPS w Szubinie przywiązują dużą uwagę do pracy ukierunkowanej na rozwój skutecznego i spójnego systemu pomocy i wsparcia na rzecz mieszkańców naszej gminy. Poprzez udzielanie wszechstronnej pomocy socjalnej, finansowej, wsparcia emocjonalnego, okazując szacunek, akceptację i troskę pomagaliśmy mieszkańcom Gminy Szubin odzyskać zaufanie we własne możliwości oraz wiarę w możliwość wyjścia z sytuacji kryzysowej.

Zachęcamy do zapoznania się z poniższym sprawozdaniem, deklarując wszechstronną współpracę w przypadku pojawienia się pytań lub wątpliwości.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MGOPS W SZUBINIE ZA ROK 2018

Niniejszym dokumentem Dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szubinie przedstawia Radzie Miejskiej w Szubinie działania Ośrodka w roku 2018 oraz potrzeby w zakresie pomocy społecznej na rok 2019 i 2020. Obowiązek przedstawienia rocznego sprawozdania z działalności Ośrodka wynika z treści art.110 ust.9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018, poz.1508 ze zm.)

Działalność MGOPS w Szubinie w roku 2018 wpisana się w ramy lokalnej polityki społecznej poprzez realizację głównych zamierzeń, zawartych w Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Szubina, przyjętej na lata 2014-2025 Uchwałą Rady Miejskiej Nr LII/413/14 z dnia 28 października 2014 roku. Dokument ten sprecyzował długofalowe kierunki działań miasta i gminy w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Ograniczenie marginalizacji osób i rodzin poprzez wspieranie ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także zapobieganie i przeciwdziałanie sytuacjom utrudniającym życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem, stanowiły ustawowy cel działania Ośrodka w roku 2018. Różnorodne instrumenty pomocy pieniężnej i niepieniężnej z zakresu pomocy społecznej, dodatków mieszkaniowych, świadczeń rodzinnych oraz pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz Program 500+ stworzyły spójny system działań interwencyjnych Gminy w realizacji polityki społecznej.

Rozmiar interwencji socjalnej Ośrodka zależy od zmiennych uwarunkowań społeczno-gospodarczych miasta i gminy. Warunki te tworzą swoistą mapę procesów, na tle której uwidaczniają się obszary czynników ryzyka socjalnego. Dla skali działań Ośrodka w roku 2018 istotne znaczenie miały m.in. czynniki demograficzne gminy oraz możliwości lokalnego rynku pracy, stan finansów państwa i gminy.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku Gminę i Miasto Szubin zamieszkiwało 23.843 mieszkańców.

Czynnikiem, który od wielu lat determinuje poziom interwencji socjalnej Ośrodka jest sytuacja na szubińskim rynku pracy. Dane statystyczne wskazują na tendencję malejącą stopy bezrobocia – 11,8%, (w powiecie nakielskim) a w kraju 5,8% to nadal jest czynnikiem ryzyka socjalnego. Poziom bezrobocia to czynnik, który determinuje rozmiary interwencji socjalnej i rodzaje działań integracyjnych Ośrodka.

W sprawozdaniu przedstawiono aktywność Ośrodka, najbardziej istotną w procesie przeciwdziałania zjawiskom marginalizacji i wykluczenia społecznego. Wyróżniono aspekt finansowy realizacji powierzonych zadań, a także instrumenty oddziaływania Ośrodka wg kategorii istotności obszarów problemowych, zdiagnozowanych na tle ogólnej analizy sytuacji odbiorców systemu pomocy socjalnej. Zakres przedmiotowy udzielanej pomocy socjalnej został zdeterminowany wystąpieniem czynników ryzyka socjalnego czyli sytuacji, które trwając w czasie wywołują niekorzystne skutki dla funkcjonowania osób i rodzin, których beneficjenci systemu nie mogą w sposób samodzielny pokonać przy wykorzystaniu własnych uprawnień, możliwości i zasobów.

Dokument opisuje również zdiagnozowane potrzeby społeczności lokalnej w zakresie pomocy społecznej na rok 2019 i 2020.

I. DZIAŁANIA MGOPS W ZAKRESIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie funkcjonuje jako samorządowa jednostka organizacyjna pomocy społecznej. Podstawowym trzonem jego działalności jest realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej w oparciu o instrumenty, określone w ustawie o pomocy społecznej, ustawie o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, a więc podejmowanie takich działań, których celem jest udzielanie osobom różnych form wsparcia, pozwalających na przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać przy wykorzystaniu własnych umiejętności, możliwości, zasobów i uprawnień zmierzających do ich usamodzielnienia.

Zgodnie z postanowieniami Statutu Ośrodek realizuje zadania pomocy społecznej poprzez: realizację szeregu ustaw oraz tworzenie warunków organizacyjnych

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MGOPS W SZUBINIE ZA ROK 2018

i funkcjonowania pomocy społecznej, analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej, przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń, pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz świadczenie pracy socjalnej.

1. Poziom i struktura wydatków MGOPS

Finansowa realizacja zadań Ośrodka w roku 2018 wykazuje tendencję malejącą. Wydatki Ośrodka w roku 2017 w łącznej wysokości – 11.336.687 zł – gdzie ¼ wydatków to pomoc dla osób poszkodowanych w nawałnicy. Analizę porównawczą wydatków w latach 2017-2018 w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej przedstawia zestawienie poniżej.

Tabela 1. Wydatki MGOPS w latach 2017-2018

Dział klasyfikacji budżetowej	2017	2018	Dynamika zmian w %
Ochrona zdrowia	1.745	2.278	131 %
Pomoc społeczna	11.334.942	8.731.529	77 %
RAZEM	11.336.687	8.733.807	77 %

Zródło: opracowanie własne

Udział procentowy źródeł finansowania wydatków MGOPS w roku 2018 wskazuje na dominującą rolę budżetu gminy.

Tabela 2. Struktura wydatków MGOPS w 2017 w podziale na zadania

Dział	Rozdz.	Wyszczególnienie	Wykonanie łącznie	Dotacja + refundacje	Wkład własny
851		Ochrona zdrowia			
	85195	Pozostała działalność	2.278	2.278	
852		Pomoc społeczna			
	85202	Domy pomocy społecznej	1.193.987		1.193.987
	85205	Przeciwdziałanie przemocy	5.385		5.385
	85213	Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za świadczeniobiorców	48.157	48.157	
	85214	Zasiłki i pomoc w naturze	1.122.248	727.992	397.256
		w tym: zasiłki okresowe	727.992	727.992	
		w tym: zasiłki celowe	171.465		171.465
		w tym: zasiłki na zdarzenia losowe	35.995		35.995
		w tym: schronienia	189.792		189.792
	85216	Zasiłki stałe	544.013	544.013	
	85219	Ośrodki pomocy społecznej	1.837.958	386.891	1.451.067

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MGOPS W SZUBINIE ZA ROK 2018

	85228	Usługi opiekuńcze	2.244.362	622.134	1.622.228
		w tym: specjalistyczne usługi opiekuńcze		622.134	
	85230	Pomoc w zakresie dożywiania	1.264.171	999.424	264.747
		Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”- zasiłek	996.260	949.800	46.460
		Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania - posiłek	253.164	49.624	203.540
		Program osłony na posiłek	14.747		14.747
	85278	Usuwanie skutków zdarzeń losowych	4.200	4.200	
	85295	Pozostała działalność	110.180	57.358	52.822
		Prace społecznie użyteczne	95.597	57.358	38.239
		Gminny program aktywności fizycznej seniorów	11.988		11.998
		Forum seniora	2.595		2.595
855		Rodzina			
	85504	Wsparcie rodzin	254.916	82.639	172.277
		w tym z Funduszu Pracy		23.326	
		w tym prowadzenie świetlicy op-wych.	69.270		69.270
	85508	Rodziny zastępcze	100.357		100.357
853		Projekt Aktywni Razem			
	85395		10.009	10.009	
				3.485.095	5.260.126

Źródło: opracowanie własne

Niektóre zadania własne z zakresu pomocy społecznej były wzorem lat ubiegłych dofinansowane z budżetu państwa. Dofinansowanie to objęło m.in. zasiłki okresowe i zasiłki stałe z pomocy społecznej, realizację programu pomocy państwa w dożywianiu oraz utrzymanie ośrodka pomocy społecznej i pomoc państwa dla poszkodowanych w nawałnicy - sierpień 2017.

Środki finansowe, którymi MGOPS dysponował w roku 2018 stworzyły fundamenty dla różnorodnej działalności Ośrodka w obszarze możliwości zastosowania świadczeń pieniężnych, pomocy w naturze i usługach, adekwatnych do potrzeb zdiagnozowanych w rodzinach beneficjentów Ośrodka.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MGOPS W SZUBINIE ZA ROK 2018

2. Obszary marginalizacji i wykluczenia społecznego klientów pomocy społecznej

Wykluczenie społeczne zdefiniowane zostało w kategorii problemu społecznego jako skrajny wyraz marginalizacji osób i rodzin. Jego efektem jest brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa ludzi w wielu ważnych aspektach życia społecznego.

W roku sprawozdawczym pomocą społeczną objęto łącznie 1.112 rodzin, liczących 2.806 członków.

Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje: osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 634zł od 1 października 701zł. Natomiast osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 514zł. od 1 października 528zł.

Analizę liczby rodzin, objętych działaniami pomocy społecznej w latach 2016-2017 – 2018 wg kryterium rodzaju udzielonej pomocy przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2016 – 2017 - 2018

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
1	2	3	4
1.Ogólna liczba rodzin objętych pomocą społeczną ośrodka	1153	1042	1112
2.Liczba rodzin objętych pomocą finansową i naturze	1073	1012	960
3.Liczba rodzin objętych pracą socjalną	80	53	152
4.Liczba osób objęta kontraktami socjalnymi	73	57	87

Źródło: opracowanie własne

Z przedstawionego zestawienia wynika, że w roku 2018 ogólna liczba rodzin beneficjentów pomocy społecznej zmieniła się w stosunku do roku poprzedniego.

Populacja rodzin korzystających z pomocy społecznej jest zróżnicowana. Różnorodność dotyczy zarówno struktury wiekowej beneficjentów, liczebności gospodarstw domowych, typów rodzin, a także obszarów problemowych określanych mianem dysfunkcji rodziny.

Analiza struktury rodzin beneficjentów pomocy społecznej pod kątem liczby osób tworzących gospodarstwo domowe wskazuje, że liczną grupę stanowią gospodarstwa jednoosobowe. W roku 2018 odnotowano 176 takich rodzin.

Przedstawione dane wskazują, że gospodarstwa 1 i 2-osobowe są najbardziej narażone na ryzyko trudności życiowych, których samodzielnie nie są w stanie pokonać, co decyduje o konieczności wejścia w system pomocy społecznej.

Rodzaj gospodarstwa domowego nie jest jedynym czynnikiem ryzyka socjalnego. Wśród rodzin objętych pomocą społeczną znaczącą pozycję w roku 2018 zajmują rodziny z dziećmi. W utrzymującej się ogólnej liczbie beneficjentów pomocy społecznej w roku 2018 odnotowano zmiany liczby określonych typów rodzin w stosunku do roku poprzedniego. Zestawienie tabelaryczne poniżej obrazuje dynamikę zmian.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MGOPS W SZUBINIE ZA ROK 2018

Tabela 4. Wybrane typy rodzin objęte pomocą w latach 2016-2017-2018

	2016		2017		2018	
	Liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
	2	3	4	5	6	7
rodziny z dziećmi, w tym:	501	2048	472	1896	439	1781
rodziny z 1 dzieckiem	177	531	164	492	147	441
rodziny niepełne, w tym:	141	398	135	393	121	345
rodziny z 1 dzieckiem	69	138	57	114	56	112
rodziny emerytów i rencistów, w tym:	273	472	280	461	283	439
prowadzące 1-osobowe gospodarstwo domowe	158	158	166	166	176	176
liczba rodzin ogółem	1153	3006	1042	2733	1112	2806

Zródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-03 za rok 2016, 2017 i 2018

Czynnikami, które stanowią ryzyko marginalizacji lub dowód wykluczenia społecznego są obszary problemowe, zdiagnozowane w rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Obszary te wpływają destruktywnie na funkcjonowanie rodziny. Tabela poniżej przedstawia zdiagnozowane w roku 2018 powody, trudności życiowe rodzin, uzasadniające przyznanie pomocy.

Tabela 5. Powody przyznania pomocy społecznej rodzinom w roku 2018

Powód trudnej sytuacji życiowej	2018		
	liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Udział % w ogólnej liczbie rodzin
ubóstwo	540	1431	49
długotrwała, ciężka choroba	655	1495	59
bezrobocie	406	1164	37
niepełnosprawność	399	949	36
alkoholizm	58	115	5
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym:	218	815	20
rodziny niepełne	129	426	12
rodziny wielodzietne	64	351	6
bezdomność	40	40	4
ochrona macierzyństwa	178	863	16
trudności po zwolnieniu z ZK	12	17	1
przemoc w rodzinie	8	24	0,7
zdarzenie losowe	8	28	0,7
Faktyczna liczba	1112	2806	

Zródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-03

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MGOPS W SZUBINIE ZA ROK 2018

Z przedstawionych danych wynika, że od wielu lat najpoważniejszą trudnością życiową klientów pomocy społecznej jest ubóstwo, obejmujące 49% rodzin (kryterium dochodowe dla osoby w rodzinie 528 zł i 701 zł dla osoby samotnej). Kolejnymi poważnymi obszarami problemów są: długotrwała choroba, bezrobocie i niepełnosprawność.

Zdiagnozowane obszary problemowe w rodzinach ubiegających się o pomoc generują działania, zapobiegające dalszej deprivacji potrzeb i pogłębianiu się niekorzystnych zjawisk. W tym kontekście fundamentalnego znaczenia nabierają działania Ośrodka zapobiegające marginalizacji i wykluczeniu, a także wspomagające ponowne włączenie się osób już wykluczonych w główny nurt życia społeczności lokalnej. Umożliwia to system finansowego wsparcia dla rodzin oraz szeroki wachlarz działań w ramach pracy socjalnej.

3. System finansowego wsparcia rodzin

3.1 Świadczenia pomocy społecznej

Najniższy poziom dochodów posiadanych przez rodzinę określa grupę beneficjentów pomocy społecznej. Grupa ta pomimo wsparcia funkcji ekonomicznej rodziny poprzez fundusz alimentacyjny, dodatki mieszkaniowe, świadczenia rodzinne, Program 500+ w dalszym ciągu wykazuje cechy niedostatku i ubóstwa, które rodzą realne zagrożenie wystąpienia zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego.

W roku 2018 z pomocy społecznej w formie świadczeń pieniężnych i świadczeń w naturze korzystało łącznie **1.112** rodzin (2806 osób w rodzinach) z terenu miasta i gminy Szubin. Poziom liczby korzystających rodzin w kolejnych miesiącach roku podlegał wahaniom. Najwyższy odnotowano w miesiącach styczniu i grudniu, najniższy w miesiącu lipcu.

Cykliczność systemu finansowego wspierania beneficjentów pomocy społecznej, powoduje, że spadek liczby beneficjentów przypada na miesiące sezonu letniego najprawdopodobniej z uwagi na prace dorywcze, sezonowe i inne.

Świadczenia pieniężne i w naturze uzupełniały deficyty budżetu domowego, służąc wszystkim członkom rodziny.

Od 1 października 2018r. zmieniło się kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń oraz zmianie uległy kwoty świadczeń.

Wśród dominujących form świadczeń pieniężnych w roku 2018 dużą pozycję wydatkową zajmuje **zasiłek stały**, wspierający osoby niezdolne do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, pozostające w ubóstwie. Jest to świadczenie obligacyjne, przysługujące w ściśle określonych sytuacjach. Osoba niepełnosprawna ubiegająca się o przyznanie tej formy pomocy musi posiadać co najmniej umiarkowany stopień niepełnosprawności, orzeczoną przez zespół ds. orzekania o niepełnosprawności, a także wykazać brak uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Dodatkowym warunkiem jest wysokość posiadanych dochodów, która ma wpływ na kwotę przyznanego świadczenia, które w swej maksymalnej wysokości wynosiło do 30.09. - 604zł. od 1.10.- 645zł. W 2018r. korzystało 113 osób. Za 109 osób mających ustalone uprawnienie do zasiłku stałego i nie posiadające innego tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego, Ośrodek opłacał **składki na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 9% pobieranego świadczenia**, które stanowiły gwarancję uzyskania świadczeń zdrowotnych z Narodowego Funduszu Zdrowia.

Z analizy przedstawionych danych wynika, że **zasiłek celowy** pozostaje ważnym instrumentem finansowego wsparcia rodzin. Korzystało z niego 631 rodzin. W roku 2018 zasiłek celowy przyznawano w zdecydowanej większości na zakup żywności. Wydatki na ten cel wyniosły 1.182.883 zł. Waga tego świadczenia w roku 2018 jest konsekwencją realizacji wieloletniego programu państwa w zakresie dożywiania. Program dożywiania oprócz wypłaty zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności w celu jego przygotowania, przewidywał również realizację pomocy w formie posiłków we wszystkich placówkach oświatowych dla

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MGOPS W SZUBINIE ZA ROK 2018

dzieci z terenu miasta i gminy Szubin do których uczęszczają dzieci z gminy Szubin (np. szkoły specjalne, internaty, przedszkola) po podpisaniu stosownych porozumień. Oferenta wyłoniono w drodze rozstrzygnięć przetargowych, po raz kolejny wygrała Restauracja Staropolska z Kowalewa ceną za 5,49 zł. W roku 2018 grupa 472 (w roku 2017- grupa 563, - w roku 2016 grupa 604, w 2015r.- 755) dzieci korzystała z gorącego posiłku. Pozostałe zasiłki celowe przeznaczone były m.in. na zakup leków, opatu i energii elektrycznej, małe remonty pomieszczeń mieszkalnych, dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych. W 2018r. Ośrodek wsparł 8 rodzin, które zostały dotknięte zdarzeniem losowym, głównie były to pożary zajmowanych lokali bądź budynków mieszkalnych. Ogółem była to kwota 35.595 zł.

Zasiłek okresowy w zdecydowanej większości przypadków był przyznawany z tytułu bezrobocia. W roku 2018 z tytułu bezrobocia zasiłki okresowe przyznano 263 rodzinom, co stanowiło 65 % wszystkich rodzin, objętych pomocą. Z tytułu długotrwałej choroby zasiłek okresowy przyznano – 83 rodzinom, z powodu niepełnosprawności - 51 rodzinom.

Analiza danych wskazuje również, że zasiłek okresowy poprzez kwotę wypłaconych świadczeń, był główną formą wsparcia gospodarstw domowych beneficjentów pomocy społecznej. Dynamikę wydatków na wypłatę świadczeń oraz liczby korzystających z nich osób w latach 2016-2017 -2018 przedstawia następujące zestawienie.

Tabela 6. Świadczenia pieniężne pomocy społecznej w latach 2016-2017-2018

forma pomocy	ROK 2016		ROK 2017		ROK 2018	
	liczba korzystających osób	kwota świadczeń w zł	liczba korzystających osób	kwota świadczeń w zł	liczba korzystających osób	kwota świadczeń w zł
	2	3	4	5	6	7
zasiłki stałe	113	528.666	113	562.848	116	544.013
zasiłki okresowe	573	1.198.604	480	985.743	407	727.992
posiłki dla dzieci w szkołach (w ramach programu dożywiania)	604	253.564	531	248.414	472	253.164
sprawienie pogrzebu	0	0	0	0	0	0
opłaty za pobyt w domu pom.	27	815.134	33	944.866	42	1.193.987
składki zdrowotne	108	45.240	109	50.217	110	48.157
zasiłki celowe	765	1.097.579	995	1.309.394	631	1.182.883
Razem		3.938.787		4.101.482		3.950.196

Źródło: opracowanie własne

Domy pomocy społecznej

W roku 2018 wydano 20 decyzji kierujących do placówek opiekuńczych całodobowych – 11 zostało umieszczonych a jednocześnie 7 osób zmarło. Obecnie tj. na dzień 1.03.2019r. 6 osób oczekuje na miejsce w dps - z tego 3 osoby z postanowienia sądowego o konieczności umieszczenia bez ich zgody. Przyczyny kierowania do domów pomocy społecznej tkwią w konieczności zagwarantowania im całodobowej opieki, której są pozbawione w miejscu zamieszkania głównie ze schorzeń wynikających ze zdrowia psychicznego. Ponadto skierowano na czas określony 1 osobę ze schorzeniem – stwardnienie rozsiane – do Ośrodka w Dąbkach celem rehabilitacji i usprawnienia. W załączeniu przedstawiono miesięczny koszt pobytu w DPS w 2017 i 2018 i prognozowany na 2019r. w których przebywają nasi mieszkańcy.

3.2 Usługi opiekuńcze

Osoby, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innych przyczyn wymagały pomocy innych osób, a były jej pozbawione, korzystały z niepieniężnej pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych, świadczonych w miejscu zamieszkania beneficjenta.

W roku 2018 usługami opiekuńczymi objęto 160 rodziny/osób (112 miasto + 48 gmina) oraz 72 osób (głównie dzieci) korzystało ze specjalistycznych usług opiekuńczych przeznaczonych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Do najważniejszych problemów ludzi starszych i niepełnosprawnych należy samotność i poczucie nieprzydatności. Prowadzą one do stopniowej marginalizacji i wykluczenia ze społeczności lokalnej. Prześlaniem niesionej przez ośrodek pomocy jest zapobieganie temu zjawisku, zwłaszcza wśród osób samotnych. Umożliwienie prawidłowego funkcjonowania podopiecznych Ośrodka w środowisku domowym to istota usług opiekuńczych. Większość beneficjentów nie dopuszcza możliwości spędzenia schyłku swojego życia w obcym miejscu. Opiekunki w większości są osobami z wieloletnim doświadczeniem w pracy z osobami niepełnosprawnymi i starszymi. Niejednokrotnie akceptacja ze strony podopiecznych jest tak duża, że traktowane są jak najbliżsi członkowie rodziny, a w przypadku osób samotnych często stają się nieformalnymi członkami rodziny. Ośrodek ściśle współpracuje z rodzinami, dążąc do maksymalnego ich zaangażowania w organizację opieki dla niepełnosprawnych beneficjentów. Współpraca ma zapewnić maksymalną kompensację malejącej wraz z wiekiem samodzielności zaspokajania potrzeb oraz ograniczanie barier społecznych.

Katalog wykonywanych usług dostosowany jest indywidualnie do potrzeb podopiecznego. Zakres czynności opiekuńczej każdorazowo zatwierdza Dyrektor. Zapewnienie pomocy przy czynnościach higieniczno-pielęgnacyjnych dotyczy ok. 80% beneficjentów usług. Dokonywanie zakupów oraz przygotowanie lub dostarczenie posiłków do miejsca zamieszkania świadczone jest 70% podopiecznym. Wskazany zakres usług dotyczy wszystkich podopiecznych w wieku 80 lat i starszych. W pozostałych grupach wiekowych osób dorosłych występują powyższe czynności, ale nie zawsze łącznie. Część klientów wymaga pomocy tylko w czynnościach higieniczno-pielęgnacyjnych, inni zaś w sprawach związanych z zaopatrzeniem w żywność, przygotowaniem posiłków, utrzymaniem czystości mieszkania, paleniem w piecu i zaopatrzeniem w węgiel, wykonywaniem zabiegów zleconych przez lekarza oraz zapewnieniem kontaktów z otoczeniem. Wymiar pomocy uzależniony jest od sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, materialnej oraz warunków mieszkaniowych.

Łączna ilość świadczonych godzin usług w roku 2018 osiągnęła poziom 81.906 godzin, w tym usługi zwykłe – 68.904 godzin, usługi specjalistyczne 13.002 godzin. Odpłatność za godzinę świadczonej pracy została określona Uchwałą nr XLV/557/19 Rady Miejskiej w Szubinie z dnia 6 sierpnia 2018r. Jest to kwota 19zł. Stawka ta wymagała zmiany z uwagi na konieczność urealnienia ponoszonych rocznie kosztów.

Wśród specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania na szczególną uwagę zasługują usługi na rzecz dzieci chorych na autyzm. Ten rodzaj usług prowadzony jest w ramach programu stymulującego. Programy zajęć z dziećmi przygotowują specjaliści prowadzący terapię, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb każdego dziecka. Autyzm to choroba, której cechą charakterystyczną są problemy z komunikacją uczuć i związkami społecznymi, występują również kłopoty z integracją wrażeń zmysłowych. Usługi te uzyskały wysoką ocenę wśród rodziców świadomych faktu, że ich dzieci mogą w przyszłości znaleźć się w grupie osób szczególnie narażonych na wykluczenie i marginalizację. Terapia dostarcza nowych bodźców do działania całej rodzinie, niesie wsparcie i pozwala spojrzeć na problemy dziecka autystycznego z innej perspektywy. W 2018 r. pomocą objęto 72 osoby, (w roku 2015 - 25 dzieci a w 2016 – 45, w 2017 - 61).

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MGOPS W SZUBINIE ZA ROK 2018

Zapotrzebowanie na usługi ciągle wzrasta, również w wyniku prowadzonego poradnictwa socjalnego, stąd rozmiar realizacji usług w stosunku do 2015r. aż o 347%. Ośrodek w Szubinie to zadanie realizuje na bardzo wysokim poziomie. Gmina Szubin w zakresie specjalistycznych usług opiekuńczych wyróżnia się na tle innych gmin. Zapewniamy usług w formie: zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, terapii behawioralnej i sensorycznej, logopedii, neurologopedii, psychologii, pedagogiki, terapii ruchowej oraz usprawniania zaburzonych funkcji organizmu - metodą NDT-Bobath i Vojty. Zadanie w całości finansowane ze środków Wojewody.

4. Reintegracja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych

Reintegracja społeczna bezrobotnych to proces obejmujący odbudowę i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia tych osób (marginalizowanych lub wykluczonych społecznie) w życiu społeczności lokalnej i pełnienia przez nich ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania czy pobytu. Reintegracja zawodowa natomiast określa działania, mające na celu odbudowę zdolności tych osób do samodzielnego świadczenia pracy. Obie formy działań stosowane łącznie stanowią wyraz aktywnego przeciwdziałania negatywnym skutkom bezrobocia. Formy te stwarzają warunki zastosowania w praktyce narzędzi i instrumentów włączania podopiecznych w główny nurt życia społecznego. Ramy procesu reintegracji społecznej i zawodowej osób bezrobotnych wyznaczyły w roku 2018 prace społecznie użyteczne.

4.1 Prace społecznie-użyteczne (PSU)

Prace społecznie użyteczne, jako instrument reintegracji społeczno-zawodowej, przeznaczone są dla osób bezrobotnych, pozbawionych prawa do zasiłku i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Ośrodek realizuje to zadanie od 2007r. Klienci skierowani do wykonywania prac zachowywali status osoby bezrobotnej. Czas wykonywania prac społecznie użytecznych wynosił: w tygodniu 10 godzin, w miesiącu 40 godzin. Wysokość świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych wynosiła 8,30 zł za godzinę (kwota wolna od podatku). Otrzymane świadczenia wspierały budżet domowy, a wykonywana praca stanowiła pierwszy etap w powrocie do pełnienia ról społecznych i zawodowych.

Organizacja, przebieg i finansowanie przebiegało zgodnie z porozumieniem zawierany co roku pomiędzy Starostą Nakielskim, a Gminą Szubin. W ramach porozumienia Powiatowy Urząd Pracy w Nakle - Filia w Szubinie skierował 43 osób z ewidencji zarejestrowanych bezrobotnych do wykonywania prac społecznie użytecznych. Wypracowali oni w okresie od lutego do listopada ogółem 11.630 godzin w różnych jednostkach gminy. Dominującą pozycję wśród podmiotów angażujących bezrobotnych do wykonywania prac osiągnął Urząd Miejski w Szubinie - Sołectwa oraz MGOPS w Szubinie.

5. Ograniczanie skutków bezdomności

Bezdomność jest zjawiskiem negatywnie odbieranym społecznie ze względu na sposób życia osób bezdomnych wbrew przyjętym normom i zasadom życia społecznego. Faza bezdomności decyduje o podziale osób nią dotkniętych na pewne kategorie:

- osoby zagrożone bezdomnością,
- osoby bezdomne z krótkim stażem, które potrafią zmobilizować się do współpracy na rzecz likwidacji problemu (pracujące lub posiadające inne źródło dochodu),
- osoby z tzw. syndromem bezdomności, cechujące się zanikiem krytycyzmu, brakiem dbałości o wygląd zewnętrzny, brakiem poczucia własnej godności, brakiem chęci do walki o siebie (wykazują jedynie potrzeby jedzenia i spania).

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MGOPS W SZUBINIE ZA ROK 2018

Pomoc dla osób bezdomnych obejmuje działania Ośrodka w kierunku zapewnienia schronienia, posiłku, ubrania a także aktywizację bezdomnych w przełamywaniu utrwalonej bezradności w celu odzyskania poczucia własnej godności i społecznego szacunku. Ramy tej pomocy w roku 2018 określały działania w zawartych umowach z ośrodkami wsparcia.

5.1 Schroniska i noclegownie

Schronienie zapewniano osobom bezdomnym głównie poprzez umieszczenie w ośrodkach wsparcia, jakim są: Kujawsko-Pomorskie Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu JUDYM w Kołaczkowie oraz Fundacja Św. Brata Alberta w Łambinowicach, Bielicach, Grudziądzu i Warszawie, Stowarzyszenie „Jesień w Nowym Jasińcu, Agape Hostel Nowy Staw i Borowy Młyn. W grudniu 2018r. dla zabezpieczenia noclegowego dla osób pozbawionych Gmina podpisała umowę z KPSPB „Judym” w Kołaczkowie na świadczenie gotowości udzielenia miejsca noclegowego dla 1 mieszkańca gminy Szubin w wypadku wystąpienia takiej potrzeby do 30 marca 2019r. z możliwością przedłużenia na kolejny okres ochronny.

W roku 2018 z pomocy w formie umieszczenia osoby pozbawionej lokalu kierowano do **schronisk**, z tego wsparcia skorzystało **24** osoby bezdomne, a koszty ich pobytu poniesiono w wysokości 189.792zł. (w 2017- 105.088 zł.) - dotyczy to tylko mieszkańców naszej Gminy.

Większość z pensjonariuszy zamieszkujących w 2018 roku w schroniskach nie posiadała żadnych własnych dochodów i korzystała ze świadczeń pieniężnych pomocy społecznej. Najliczniejszą grupę przebywającą w schronisku stanowiły osoby w wieku aktywności zawodowej.

Analiza powodów bezdomności wśród pensjonariuszy schroniska wykazuje, że dominującą grupą przebywającą w schronisku w roku 2018 były osoby, u których przyczyną bezdomności jest uzależnienie od alkoholu, powrót z zakładu karnego. Skutkuje ono z reguły nieprzestrzeganiem lub łamaniem norm społecznych, prowadzi często do izolacji od najbliższych, utraty pracy, braku legalnego źródła utrzymania itp., a w konsekwencji do zjawiska wykluczenia społecznego.

Zgodnie z ustawą obsługę w zakresie świadczeń pomocowych dla wszystkich przebywających w Schronisku „JUDYM” w Kołaczkowie osób zapewnia pracownik socjalny naszego Ośrodka. W okresie zimowym przebywa tam do 80 osób, dla których dokumentację dot. opłacania kosztów pobytu przygotowuje nasz Ośrodek dla innych jednostek. Wiąże się to z kosztami przeprowadzania wywiadów, wytwarzania dokumentacji dla przyznania świadczeń, kosztami wysyłki pocztowej. Od 1 czerwca 2016r. obsługę podopiecznych placówki pracownicy socjalni prowadzą w sposób rotacyjny zmieniając się co 0,5 roku (czerwiec- grudzień). Rozwiązanie to zyskało akceptację pracowników OPS oraz Stowarzyszenia Judym. Chociaż docelowo wskazane byłoby zatrudnienie dla obsługi mieszkańców Schroniska pracownika socjalnego.

6. Stymulacja zmian funkcjonowania rodziny

Podejmowanie zróżnicowanych działań na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym zostało zdefiniowane na gruncie pomocy społecznej jako świadczenie pracy socjalnej. Działalność ta, realizowana przez profesjonalnie przygotowane służby zawodowe – pracowników socjalnych, obejmuje metody pracy z indywidualnym przypadkiem, pracy grupowej oraz aktywizację społeczności lokalnej. Praca socjalna to fundament podejmowanych działań na rzecz społecznej integracji osób i rodzin. W roku sprawozdawczym podjęto działania w ramach realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Szczegółowy opis jej realizacji przedstawiono w odrębnym sprawozdaniu z dnia 28 lutego 2019r. jako Sprawozdanie za rok 2018 z realizacji Programu wspierania rodziny dla Gminy Szubin przygotowane na sesję Rady Miejskiej w dniu 14 marca 2019r.

6.1. Praca socjalna z rodziną

W roku 2018 pracą pracowników socjalnych objęto 1.112 rodzin, (2806 osoby w rodzinach) oraz 152 rodzinom świadczone pomoc wyłącznie w formie pracy socjalnej.

Praca socjalna ukierunkowana była w szczególności na przywrócenie utraconej bądź ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania jednostki. Poprzez jej świadczenie wskazywano osobom i rodzinom możliwości kierowania własnym postępowaniem, w sposób dający gwarancję zdobycia niezależności w zabezpieczaniu godnych warunków życia.

Wśród technik, wykorzystywanych najczęściej w pracy socjalnej na pierwszy plan wysunął się **środowiskowy wywiad rodzinny** przeprowadzony w miejscu zamieszkania, za pomocą którego dokonywano analizy sytuacji życiowej klienta i członków jego rodziny oraz diagnozy przyczyn trudności życiowych, a także zasobów i uśpionych możliwości wszystkich członków rodziny. Na podstawie dokonanych ustaleń pracownicy socjalni we współpracy z klientem opracowali plan pracy w kierunku dokonania pozytywnych zmian. Jego realizacja, wzmocniona świadczeniami pieniężnymi, ma na celu doprowadzenie do usamodzielnienia się rodziny. W roku 2018 wpłynęły 4.312 wniosków o pomoc i wydano **4.737 decyzji** administracyjnych z zakresu pomocy społecznej.

Instrumentem wzmacniającym wzajemne zobowiązania zarówno klienta, jak też pracownika socjalnego jest **kontrakt socjalny**. Podnosi on skuteczność działań socjalnych w pracy z rodzinami, angażując wszystkich członków rodziny w równym stopniu do rozwiązywania problemów w kolejności uzgodnionej i jednocześnie monitorowanej przez pracowników socjalnych. W roku 2018 zawarto 87 kontraktów socjalnych, głównie z osobami którym Ośrodek musiał warunkować pomoc finansową.

Kolejnym narzędziem pracy socjalnej jest **kwestionariusz „Pomoc społeczna – Niebieska Karta”**, występujący jako załącznik do rodzinnego wywiadu środowiskowego w kierunku rozpoznania przemocy w rodzinie. Kwestionariusz ten ułatwia planowanie działań związanych z poprawą sytuacji osób krzywdzonych oraz motywowanie ofiar przemocy do żądania ochrony swoich praw i szukania pomocy. W 2018 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego zgłoszono 58 spraw w ramach procedury „Niebieska Karta”. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla gminy Szubin za rok 2018 stanowi odrębny dokument przedstawiony na sesji w dniu 14 marca 2019r.

Do najważniejszych **Kierunków pracy socjalnej** realizowanych przez pracowników socjalnych należą:

1. Praca socjalna na rzecz zapewnienia – uzyskania niezbędnych środków materialnych:
  - ✓ pomoc w uzyskaniu świadczeń emerytalno- rentowych
  - ✓ pomoc w uzyskaniu świadczeń alimentacyjnych
  - ✓ pomoc w uzyskaniu zasiłków rodzinnych
  - ✓ pomoc w oparciu o darowiznę (pomoc rzeczowa)
  - ✓ pozyskiwanie sponsorów
  - ✓ pomoc i edukacja w zakresie gospodarowania budżetem domowym
  - ✓ pomoc w pisaniu pozwów o alimenty
2. Praca socjalna na rzecz zapewnienia godziwych warunków mieszkaniowych:
  - ✓ pomoc w uzyskaniu dodatków mieszkaniowych
  - ✓ pomoc w złożeniu wniosku o mieszkanie (socjalne, komunalne)
  - ✓ pomoc w uzyskaniu tytułu najmu
  - ✓ monitorowanie opłacania wydatków mieszkaniowych
  - ✓ pomoc w pozyskaniu miejsca w placówce noclegowej
3. Praca socjalna na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia:
  - ✓ pomoc w nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy
  - ✓ uaktywnienie osób długotrwale bezrobotnych / monitoring (kontrakt socjalny)
  - ✓ pomoc w uzyskaniu dostępu do kursów i szkoleń zawodowych

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MGOPS W SZUBINIE ZA ROK 2018

- ✓ kierowanie do prac społeczno użytecznych organizowanych przez MGOPS
- 4. Praca socjalna na rzecz poprawy stanu zdrowia:
  - ✓ pomoc w uzyskaniu świadczeń zdrowotnych
  - ✓ pomoc w realizacji recept
  - ✓ pomoc w załatwianiu wizyty lekarza w domu
  - ✓ pomoc w dotarciu do lekarza
  - ✓ edukacja i profilaktyka w zakresie higieny zdrowotnej
- 5. Praca socjalna na rzecz zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym:
  - ✓ działania na rzecz zapewnienia opieki osobie starszej lub niepełnosprawnej
  - ✓ działania interwencyjne w sytuacji osoby zaniedbanej, potrzebującej pomocy
- 6. Praca socjalna na rzecz wykorzystania uprawnień osób niepełnosprawnych:
  - ✓ pomoc w uzyskaniu orzeczenia o stopniu niepełnosprawności i niezdolności do pracy (pomoc w wypełnianiu wniosku)
  - ✓ pomoc w uzyskaniu skierowania na turnus rehabilitacyjny
- 7. Praca socjalna na rzecz zapewnienia właściwego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży:
  - ✓ prowadzenie poradnictwa i edukacja w obszarze opiekowania się i wychowania dzieci
  - ✓ współpraca ze szkołą, przedszkolem w zakresie realizacji między innymi obowiązków szkolnego / pedagoga
  - ✓ pomoc w nadrobieniu zaległości edukacyjnych
  - ✓ pomoc w uzyskaniu podręczników szkolnych
  - ✓ pomoc w uzyskaniu wypoczynku dla dzieci
  - ✓ współpraca z kuratorem nad poprawą funkcjonowania rodziny
  - ✓ współpraca z asystentem rodziny, monitoring rodziny (kontrakt)
- 8. Praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny:
  - ✓ pomoc w rozwiązywaniu problemów w rodzinie
  - ✓ pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w środowisku zamieszkania
  - ✓ wsparcie w rozwiązywaniu problemu przemocy, oraz udzielanie informacji o kompetencjach Policji, Prokuratury, Sądu
  - ✓ pomoc w docieraniu do rodzinnego poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego, prawnego
  - ✓ pomoc w docieraniu lub uczestnictwa w grupowych formach poradnictwa i terapii
  - ✓ monitoring środowisk z problemem przemocy
  - ✓ uczestnictwo w Grupach Roboczych
  - ✓ Niebieskie Karty założone przez pracowników socjalnych
  - ✓ monitoring rodzin, praca nad osiągnięciem możliwości powrotu dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych do rodziny biologicznej
  - ✓ pomoc klientowi w napisaniu i złożeniu zawiadomienia o przestępstwie
- 9. Praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi:
  - ✓ umożliwienie konsultacji psychiatrycznej / pomoc w rejestracji do lekarza psychiatry
  - ✓ wystąpienie z wnioskiem do Sądu o umieszczenie w domu pomocy społecznej - bez zgody
  - ✓ monitorowanie procesu leczenia
  - ✓ monitoring funkcjonowania w środowisku osoby z zaburzeniami psychicznymi
  - ✓ kontakt z lekarzem i pracownikiem socjalnym szpitala psychiatrycznego
- 10. Praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin z problemami alkoholowymi:
  - ✓ kierowanie na zajęcia profilaktyczno - edukacyjne dla osób z grupy ryzyka
  - ✓ motywowanie do leczenia uzależnienia od alkoholu
  - ✓ wystąpienie o leczenie przymusowe
  - ✓ monitorowanie procesu leczenia
  - ✓ monitorowanie procesu abstynencji
- 11. Praca socjalna na rzecz osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością:

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MGOPS W SZUBINIE ZA ROK 2018

- ✓ informowanie i kierowanie osób bezdomnych do noclegowni
- ✓ wizyty z dzielnicowym w środowiskach
- ✓ współpraca z przychodniami lekarskimi/kontakt z lekarzem, pielęgniarką środowiskową
- ✓ pomoc w uzyskaniu porady prawnej
- ✓ pomoc w załatwianiu spraw urzędowych
- ✓ pomoc w integracji ze środowiskiem osobie opuszczającej zakład karny

12. Inne:

- ✓ organizowanie imprez dla dzieci z udziałem rodziców (np. Dzień Dziecka, Dzień Matki itp.)
- ✓ działania interwencyjne w sytuacjach naruszania praw dziecka
- ✓ interwencje pracowników socjalnych w środowisku - na zgłoszenie.

Inne działania to wydawanie decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniający kryterium dochodowe na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Pracownik socjalny po powzięciu informacji o potrzebie przyznania prawa do opieki zdrowotnej, ustala sytuację dochodową i majątkową świadczeniobiorcy poprzez przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania. Po przeprowadzeniu procedury wystawiana jest decyzja administracyjna potwierdzająca przyznanie lub odmowę prawa do świadczeń. Z tej formy świadczeń skorzystało w 2018r. 58 osób z tego 10 na wniosek świadczeniodawcy, czyli szpitali.

6.2. Projekty socjalne

Autorami i realizatorami poszczególnych projektów są pracownicy socjalni, którzy wykonują działania projektowe w ramach swoich obowiązków służbowych, nie otrzymując za to dodatkowych wynagrodzeń. Większość działań projektowych nie pociąga za sobą także kosztów na wydatki rzeczowe.

Realizacja **programów adresowanych** w roku 2018 promowała zmianę postawy życiowej, lepszy wzór spędzania wolnego czasu oraz pobudzała aktywność społeczności lokalnej w kierunku podejmowania działań na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy.

„Gminny program aktywności fizycznej seniorów” po raz 11 realizowany na terenie miasta i gminy Szubin objął swoim zakresem 8 grup osób po 50 roku życia. Zajęcia prowadzone były w Szubinie, Królikowie, Chomętowie, Turze, Kołaczkowie, Zamościu i Rynarzewie. Uczestniczyło 139 osób a zajęcia prowadziło 4 trenerów z przygotowaniem zawodowym. Zajęcia te odbyły się dzięki uprzejmości dyrektorów placówek szkolnych w salach gimnastycznych oraz świetlicach wiejskich.

Dzięki nowej siedzibie w jednostce naszej w każdy poniedziałek odbywają się **zajęcia socjoterapeutyczne** dla uczniów VI i wyżej klas szkoły podstawowej z założeniami w/w projektu. Obecnie w zajęciach uczestniczy 14 uczniów.

Innym działaniem, z którego mogą skorzystać mieszkańcy gminy jest funkcjonowanie **Biura Informacji Obywatelskiej** w tut. Ośrodku, w którym porad prawnych, psychologicznych udzielają prawnik i psycholog, natomiast z zakresu ubezpieczeń społecznych eksperci - pracownicy ZUS w Nakle nad Notecią. Łącznie z oferty skorzystało 131 rodzin.

„Mam, oddam, pomagam” projekt trwa cały rok, polega na zbiórce odzieży, sprzętu i innych darowanych rzeczy dla osób wymagających wsparcia.

W roku 2018 r. dzięki ludziom dobrej woli do Ośrodka trafiły meble i sprzęty gospodarstwa domowego. Wśród nich były: wersalki, materace, fotele, stoliki, dywany, segmenty, szafy, krzesła, meblóścianki, łóżeczka dzieciinne, lodówki, telewizory oraz pościelenie, firany, odzież itp. "Dary" trafiły do najbardziej potrzebujących osób i rodzin z terenu gminy Szubin. Z uwagi na brak własnego środka transportu przekazywanie mebli odbywało się dzięki pomocy pracowników OPS oraz osób z prac społecznie-użytecznych.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MGOPS W SZUBINIE ZA ROK 2018

Współpraca z parafialnym oddziałami CARITAS zaowocowała realizacją podprogramu Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa dla mieszkańców naszej gminy w formie żywności. W 2018 roku wydano 375 skierowań dla 1.006 osób upoważniających do odbioru produktów z tego programu. Wartością dodaną do tej formy wsparcia były warsztaty kulinarne dla których przeprowadzenia Ośrodek użył pomieszczeń konferencyjnych a ich celem było pokazanie podopiecznym jak można przetworzyć i spożytkować otrzymane dary.

Od wielu lat w okresie świąt dzieci z terenu gminy otrzymują paczki przygotowane przez szkolne koła PCK w Bydgoszczy. W 2018r. otrzymaliśmy 96 paczek.

7. PROJEKT „AKTYWNI RAZEM”

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie realizuje projekt „Aktywni Razem” Nr RPKP.09.01.02-04-0009/18 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej 9. Solidarne społeczeństwo Działania 9.1 Włączenie społeczne i rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT Poddziałania 9.1.2 Rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014–2020. Czas realizacji: 02.11.2018 r. – 31.12.2019 r.

Cele projektu: - poprawa dostępu do usług opiekuńczych nad osobami niesamodzielnymi dzięki utworzeniu w Szubinie 15 miejsc dziennej opieki dla 30 osób niesamodzielnymi, zwiększeniu ich mobilności - wsparcie w zakresie aktywizacji osób niesamodzielnymi dla 15 opiekunów faktycznych/osób z otoczenia do 31.12.2019.

Dla osób niesamodzielnymi, w tym seniorów i osób z niepełnosprawnościami, osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym proponujemy w Szubinie Klub „Aktywni Razem”, gdzie zaplanowano cykl warsztatów m.in.:

- warsztaty kulinarne
  - warsztaty kreatywne
  - warsztaty kulturoznawcze
  - warsztaty muzyczno-taneczne
  - warsztaty medialne
  - warsztaty pielęgnacji ciała i usługa fryzjerska
  - ćwiczenia psychofizyczne
  - warsztaty manualne
  - warsztaty z psychologiem
  - warsztaty pielęgnacji roślin
  - spotkania integracyjne z opiekunami faktycznymi
- Zapewniamy bezpłatny transport.

W 2019 roku, w trakcie działalności Klubu „Aktywni Razem”, osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym będą uczestniczyć w spotkaniach, warsztatach, wydarzeniach, gwarantujących wzrost motywacji do działania, wiarę we własne siły. Umożliwiony zostanie bezpośredni kontakt z drugim człowiekiem: osobami o podobnej sytuacji życiowej lub pasjonatami, którzy podzielą się wiedzą, umiejętnościami i doświadczeniem w trakcie warsztatów. Profesjonalna obsługa zapewni podmiotowość i autonomiczność każdego z uczestników. Przedsięwzięcie zapewni usługi zwiększające mobilność i bezpieczeństwo osób niesamodzielnymi. W ramach projektu 15 opiekunów faktycznych uczestniczyć będzie w zajęciach wzmacniających zachowania psychospołeczne oraz aktywizację osób niesamodzielnymi. **Wartość projektu:** 415.946,65, **Wkład UE:** 353.553,79

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MGOPS W SZUBINIE ZA ROK 2018

W 2019 r. Ośrodek planuje skupiać swoją aktywność m.in. na:

- pogłębianiu współpracy z partnerami, m.in. w obszarze wspierania rodziny, pomocy osobom bezdomnym, wsparcia osób niepełnosprawnych, aktywizowania bezrobotnych,
- poszerzenie poradnictwa specjalistycznego dla indywidualnego wsparcia mieszkańców miasta i gminy Szubin, o nowy katalog specjalistów poprzez m.in. rozwijanie realizowanych usług asystenckich (m.in. asystentów rodziny, asystenta osoby niepełnosprawnej, mediatora, terapeuty, psychologa, pedagoga, dietetyka, kosmetyczkę),
- efektywnym aplikowaniu o środki zewnętrzne (ze szczególnym uwzględnieniem środków unijnych) na realizację różnorodnych projektów i programów nakierowanych na wsparcie osób w szczególnie trudnej sytuacji życiowej w ramach Szubińskiego Programu rewitalizacji gminy,
- wzbogacanie, w odpowiedzi na zidentyfikowane potrzeby, oferty grupowego wsparcia dla mieszkańców miasta i gminy Szubin poprzez m.in. realizację programów psychoedukacyjnych, zajęć zwiększających kompetencje społeczno – zawodowe,
- stałym inwestowaniu w rozwój zawodowy pracowników Ośrodka i rozwój metodyki pracy, przy wykorzystaniu zasobów własnych i podmiotów zewnętrznych,
- rozbudowie systemu wsparcia środowiskowego, w tym w oparciu o realizację programów aktywności lokalnej we współpracy z przedstawicielami społeczności, organizacjami i instytucjami,
- rewitalizacji przestrzeni miejskich na potrzeby realizacji projektu dla osób starszych, niepełnosprawnych oraz ich otoczenia poprzez utworzenie domu dziennego pobytu DOM POKOLEŃ z przeznaczeniem na centrum usług społecznych i środowiskowych,
- monitorowanie działań wynikający z realizacji Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla miasta i gminy Szubin na lata 2014-2025 i gminnych programów.

Zmiany cywilizacyjne, gospodarcze, społeczne i na rynku pracy powodują, że najbliższe lata ujawnią nowe problemy socjalne, na które będziemy musieli skutecznie reagować. Starzenie się społeczeństwa, migracje, problem wielokulturowości, nowe patologie społeczne, przeobrażenia rodziny i gospodarstw domowych, choroby cywilizacyjne, wymuszą w oparciu o nowe potrzeby społeczne konieczność innego zorganizowania pomocy społecznej, opartej o wielopoziomowe zarządzanie usługami społecznymi i socjalnymi oraz rozwiniętą pracą socjalną i środowiskową, w tym bezpośrednie wspieranie rodziny. Nowe wyzwania w obszarze pomocy społecznej stawiają dziś pytania dotyczące organizacji pomocy społecznej i dylematów związanych z rozwiązaniami prawnymi, finansowymi i świadczeniem usług.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MGOPS W SZUBINIE ZA ROK 2018

Kadra MGOPS w Szubinie stan na 31.12.2018r.

Lp.	Stanowisko	Liczba osób
1.	Dyrektor	1
2.	z-ca dyrektora	1
3.	Kierownicy działów	2 (w tym 1 urlop rodzicielski)
4.	Główna księgowa	1
5.	Pomoc administracyjna	6
6.	Pracownik socjalny	18 (w tym 4 ochrona macierzyństwa)
7.	Asystent rodziny	4 (w tym 1 urlop rodzicielski)
8.	Psycholog/ koordynator Świetlicy	1 (0,5+0,5)
9.	Opiekunki	26
10.	Pracownik gospodarczy	1
11.	Realizatorzy projektu	3
		64

II. POTRZEBY MGOPS NA ROK 2019 i 2020.

1. Potrzeby Ośrodka

Samorząd terytorialny ma obowiązek zagwarantować w swoich budżetach odpowiednie środki na realizację pomocy społecznej i zapewnienie dostatecznie wykwalifikowanych kadr do realizacji jej zadań. Stąd prognozowane wydatki na działania w 2020r.

Prognozuje się, że potrzeby związane z realizacją zadań Ośrodka przekroczą plan finansowy na rok 2019, zarówno w ramach zadań własnych, jak i zleconych. Tabela poniżej przedstawia plan finansowy Ośrodka na rok 2019 i potrzeby na rok przyszły.

Tabela 8. Plan finansowy MGOPS wg stanu na dzień 1.03.2019r. i prognozowanie potrzeb na rok 2020

Dział	Rozdział	§	Treść	Wartość w 2019	Potrzeby w 2020
851			OCHRONA ZDROWIA		
	85195		Pozostała działalność - zadanie zlecone	2.000	5.000
852			POMOC SPOŁECZNA		
	85202		Domy pomocy społecznej -zadania własne	1.500.000	1.800.000
	85205		Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	6.000	50.000
	85213		Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne - zadania własne – dotacja	47.700	55.000
	85214		Zasiłki i pomoc w naturze - zadania własne	257.300	500.000
			Zasiłki okresowe – zadanie własne - dotacja	642.600	1.600.000
	85216		Zasiłki stałe - zadania własne – dotacja	340.200	671.880
	85219		Ośrodki Pomocy Społecznej - zadania własne	2.179.360	3.500.000
	85228		Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze – zadania zlecone	102.700	1.000.000
			Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - zadania własne	1.803.026	3.000.000
	85230		Pomoc w zakresie dożywiania	675.000	1.750.000
		3110	Świadczenia społeczne-dożywianie (własne)	299.400	350.000
		3110	Świadczenia społeczne-dożywianie (dotacja)	375.600	1.000.000

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MGOPS W SZUBINIE ZA ROK 2018

	85295		Pozostała działalność	143.120	420.000
		3110	Świadczenia społeczne-PSU	53.120	85.000
		4170	Program aktywności fizycznej seniorów	20.000	35.000
		4300	Schronienia	70.000	300.000
	85395		Projekt Aktywni Razem	405.938	500.000
855			RODZINA	482.870	880.000
	85504		Wspieranie rodziny	419.731	700.000
	85508		Rodziny zastępcze	100.000	180.000
			RAZEM	8.368.475	15.731.880

Zródło: opracowanie własne

Na 2019 rok zaplanowano do pomocy łącznie 1100 rodzin. Potrzeby oszacowano, kwalifikując do pomocy osoby i rodziny zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. W trakcie planowania uwzględniono następujące świadczenia:

Zasiłki stałe - zadanie własne gminy dotowane z budżetu wojewody. Średniorocznie z tej formy wsparcia korzysta 110 osób. Zmiany w liczbie korzystających spowodowane są nabyciem uprawnień do świadczeń z systemu ubezpieczeń społecznych lub uzyskaniem czasowego stopnia niepełnosprawności z uwagi na chorobę. Na bieżąco prowadzona jest analiza potrzeb i przekazywane zapotrzebowania do KPUW w Bydgoszczy.

Składka na ubezpieczenie zdrowotne – została zaplanowana dla 100 osób posiadających uprawnienia do zasiłku stałego, które nie mają uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

Zasiłki okresowe - przewidziano dla 500 osób/rodzin, znajdujących się w trudnej sytuacji materialno – bytowej, w szczególności dotkniętych bezrobociem, długotrwałą chorobą; świadczenie zaplanowano na okres 8 miesięcy w roku w średniej wysokości 400 zł.

Posiłki - zaplanowano dla 500 dzieci w okresie nauki w szkole (na okres 198 dni w roku, średni koszt jednego posiłku: 10,37zł.) Podstawowym kryterium, warunkującym objęcie tą formą pomocy jest trudna sytuacja materialno – bytowa, zdrowotna, rodzinna.

Opłata za pobyt w DPS – zadanie własne gminy - środki nie zabezpieczają potrzeb w tym zakresie w I kwartale każdego roku zmieniają się koszty utrzymania wobec tego świadczenia wymagają zwiększonych nakładów finansowych. Przewiduje się pomoc dla 38 osób skierowanych i umieszczonych w domu pomocy społecznej; średnią miesięczną wysokość opłaty lub dopłaty do utrzymania mieszkańca ustalono na kwotę: 2.500,00 zł na okres 12 miesięcy.

Zakup leków i koszty leczenia – zaplanowano dla 80 osób, które znajdując się w trudnej sytuacji finansowej i zdrowotnej nie są w stanie, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia, pokryć wydatków związanych z zakupem leków i kosztami leczenia.

Żywność – przewidziano dla 1500 osób w przejściowej, trudnej sytuacji materialno – bytowej; świadczenie zaplanowano na okres 10 miesięcy w roku.

Opał – przewidziano w szczególności dla osób samotnych, w wieku sędziwym, emerytów i rencistów o niskich świadczeniach, nie mogących liczyć na pomoc osób zobowiązanych oraz dla pozostałych osób/rodzin, którym trudna sytuacja życiowa i dochodowa uniemożliwia zgromadzenie środków finansowych na poniesienie tak znacznego wydatku. Do tej formy pomocy zaplanowano 100 osób/rodzin, zakładając, iż dofinansowanie do zakupu wyniesie 450zł.

Zasiłek celowy na zakup odzieży, obuwia i inne – zaplanowano dla 50 osób/rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej.

Specjalny zasiłek celowy – przewidziano dla 150 osób/rodzin, które pomimo przekroczenia kryterium dochodowego nie są w stanie przewyciężyć swojej trudnej sytuacji bytowej.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MGOPS W SZUBINIE ZA ROK 2018

Zdarzenie losowe – zaplanowano dla 10 osób/rodzin, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego bez względu na dochód.

Pogrzeby – zaplanowano dla 3 osób, średni koszt pogrzebu przyjęto na kwotę 3.500 zł.

Zakup miejsc noclegowych dla 25 osób bezdomnych- średnioroczny pobyt 6 m-cy przy opłacie miesięcznej 1.500zł.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - zapewnienie usług w miejscu zamieszkania oraz dostosowanie do poszczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Zadanie w części dotowane ze środków wojewody a plan finansowy zmieniany jest 6-8 razy w roku co powoduje ryzyko realizacji pomocy dla tych osób. Konieczność pozyskiwania realizatorów ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym – wymogi określa Rozporządzenie w tym zakresie jest również dużym wyzwaniem dla pracowników OPS.

Wspieranie rodziny i rodziny zastępcze – ustawowe zadanie własne gminy z możliwością pozyskania dofinansowania z Ministerstwa w ramach konkursu na etatyzację asystentów. Zabezpieczenia finansowego wymaga również koszt opłaty za pobyt w pieczy zastępczej dzieci z gminy Szubin, które pomimo pracy z rodziną, postanowieniem Sądu umieszczane są w rodzinach zastępczych. Koszty te zmieniają się w zależności od czasokresu pobytu i wynoszą 10%, 30% i 50% po trzech latach pobytu.

Potrzeby szkoleniowe

Mając na uwadze cele strategiczne Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szubinie, jako instytucji przyjaznej i świadczącej usługi profesjonalnie dyrekcja Ośrodka podejmuje działania mające na celu podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz mieszkańców miasta i gminy Szubin. Tym samym dyrekcja Ośrodka stara się tworzyć warunki do systematycznego rozwoju pracowników i zwiększania ich umiejętności i kompetencji. Podejmujemy również działania mające na celu ograniczanie stresu i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. W tym celu korzystamy z szeroko dostępnej płatnej oferty szkoleniowej, jak również z bezpłatnej oferty Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu. W roku 2019 na szkolenia zaplanowana została kwota 12.500 zł., która nie zaspokoi potrzeb 64 pracowników Ośrodka w tym zakresie. Pracownicy zarówno pracownicy merytoryczni jak i opiekunki oraz pozostała kadra ustawowo muszą podnosić kwalifikacje, zdobywać nowe umiejętności i wiedzę bardzo specjalistyczną.

Potrzeby kadrowe

Niezbędnym warunkiem prawidłowej realizacji zadań pomocy społecznej jest posiadanie dobrego zespołu pracowników

W dalszym ciągu pozostaje potrzeba zatrudnienia w Ośrodku psychologa na dalsze 0,5 etatu i pedagoga rodzinnego na 0,5 etatu dla stałego wsparcia dla osób z problemami. Pracownicy ci brałoby czynny udział w stawianiu prawidłowej diagnozy problemów dotyczących rodziny i wspieraliby pracowników socjalnych i asystentów w doborze metod pracy z rodzinami - beneficjentów Ośrodka oraz realizatorów świetlicy opiekuńczo-wychowawczej. W związku z ciągłymi zmianami ustawy o pomocy społecznej oraz innych ustaw, które są jej uzupełnieniem i licznymi nakładanymi zadaniami na pracowników socjalnych, istnieje konieczność zatrudnienia pracownika socjalnego, asystenta rodziny. Obecnie zadania z zakresu pomocy społecznej realizują pracownicy socjalni w ramach 14 etatów. Zakres pracy pracowników socjalnych obecnie dalece wykracza poza ich kompetencje zawodowe, np. prowadzenie obsługi prac społecznie użytecznych, sprawozdań czy funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz obsługa merytoryczna mieszkańców Schroniska KP SPB - JUDYM w Kołaczku. Zwiększone obowiązki, duże obciążenie pracą

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MGOPS W SZUBINIE ZA ROK 2018

i presja świadczeniobiorców prowadzą do zagrożenia jakości i terminowości wykonywanych zadań. W celu zapewnienia sprawnej, rzetelnej i terminowej realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej i innych ustaw oraz rzetelne wykonywanie swoich obowiązków wynikających z zakresu obowiązków wskazane jest zwiększenie zatrudnienia o 2 etaty do prac administracyjnych.

Ustawa o pomocy społecznej w swoich zapisach przewiduje możliwość zatrudnienia 1 pracownika socjalnego dla 50 rodzin – środowisk czynnych w miejsce dotychczasowego zatrudnienia 1 pracownika dla 2.000 mieszkańców. W przypadku naszej jednostki spowoduje to konieczność zatrudnienia dodatkowo 9 pracowników, dla których trzeba by stworzyć infrastrukturę biurową zgodną z przepisami w tym zakresie. Uzasadnienie tej potrzeby wynika z ciągłej nowelizacji przepisów obowiązujących nas ustaw, które nakładają na nas coraz to nowe obowiązki. Powoduje to systematyczne zwiększanie się obowiązków w stosunku do jednego pracownika. Wydawanie decyzji administracyjnych jest związane nie tylko z przyznaniem klientowi świadczenia, ale obejmuje również szereg innych sytuacji, w których te decyzje się zmienia, uchyla lub wygasza. Z analizy ilości wydawanych decyzji wynika, że mimo zmniejszającej się liczby klientów pomocy społecznej na przestrzeni ostatnich kilku lat liczba decyzji znacząco wzrasta, powoduje to znaczne trudności organizacyjne, a doraźne środki zaradcze nie spełniają swojej roli. Wzrost liczby osób z niepełnosprawnością powoduje konieczność wsparcia w formie asystenta osoby niepełnosprawnej (zadania podobne do asystenta rodziny). Do Ośrodka docierają sygnały o potrzebach wsparcia przez takie osoby od osób niesamodzielnych.

Jak w każdym zakładzie także w MGOPS występuje rotacja wśród pracowników i tak w roku 2018: sześć pracownic przebywało na zwolnieniach lekarskich z uwagi na ochronę macierzyństwa - obowiązki rodzicielskie, 1 opiekunka przeszła na emeryturę. Dlatego bardzo ważna jest polityka kadrowa dla zapewnienia ciągłości i terminowości prowadzenia działań pomocowych.

Od 2011r. pracownicy Ośrodka zajmują zmodernizowaną, wyremontowaną część zabudowy przy ul.Kcyńskiej 34. Koniecznością było przygotowanie pomieszczeń dla asystentów rodzin. Wspólne funkcjonowanie w biurach z pracownikami socjalnymi – kierownika działu usług opiekuńczych, kierownika działu pomocy rodzinie i dziecku oraz kadrowej stało się dużą uciążliwością. Realizacja projektów unijnych również spowodowała konieczność wydzielenia Biura Projektowego. O poprawę warunków lokalowych wniosowała również Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej w Szubinie w swoim protokole pokontrolnym. Dzięki temu od 1 listopada 2018r. MGOPS jest dysponentem całego budynku co znacznie poprawiło warunki pracy wymienionych wyżej pracowników.

Potrzeby w zakresie wzrostu wynagrodzeń

Płaca stanowi istotny element systemu motywacyjnego. Jest podstawową siłą motywacyjną co potwierdzają doświadczenia badawcze. Znaczenie pieniądza jako środka motywującego jest silnie zdeterminowane poprzez indywidualne potrzeby i oczekiwania jest zróżnicowane w poszczególnych grupach zawodowych w zależności od wieku, płci, wykształcenia. Rola płacy w systemie motywacyjnym każdej instytucji jest więc bardzo istotna. Za pomocą płac można stymulować określone postawy i zachowania ludzi jak też zachęcać do skuteczniejszej (efektywnej) pracy, rozwoju kompetencji. Wynagrodzenia w Ośrodku wzrastają tylko w stosunku do osób najniżej zarabiających (np. z 2100zł do 2.250zł) natomiast pozostali pracownicy otrzymali w 2018r. symboliczne podwyżki wynagrodzeń a przecież są to osoby, które odkładają na emeryturę lub planują się usamodzielnic lub utrzymują rodziny. Mówi się o zawodzie pracownika socjalnego jako misji - służbie drugiemu człowiekowi, repertuar interwencji socjalnych obejmuje swoim zasięgiem wszystkie poziomy i struktury życia społecznego mieszkańców gminy. Podstawowym narzędziem pracownika socjalnego jest – **ON SAM**, pracuje bowiem opierając się głównie na

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MGOPS W SZUBINIE ZA ROK 2018

własnych zasobach. Brak oczekiwanych efektów pracy jest w głównej mierze skutkiem jego działania. Pracownicy podnosząc swoje kwalifikacje oczekują zwiększenia gratyfikacji za pracę. Jak wspomniano wcześniej pracownicy posiadają bardzo specjalistyczną wiedzę z zakresu pedagogiki, gerontologii, socjologii, medycyny itp. dziedzin życia co nie przekłada się na otrzymywane wynagrodzenia. Utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej to również zadanie własne gminy. Proponowany na rok 2020 budżet pozwoliłby na podniesienie wynagrodzeń do średnich pensji innych przedstawicieli zawodów, którzy również pomagają – służyć społeczeństwu typu: policjant, kurator czy nauczyciel.

Potrzeby remontowe

Modernizacja i przebudowa budynku przy ul. Kcyńskiej 34 w ramach projektu „Pod dobrą opieką - poprawa świadczonych usług opiekuńczo-wychowawczych poprzez przebudowę budynku przy ul. Kcyńskiej 34 w Szubinie wraz z niezbędnym wyposażeniem” w roku 2011 przyniosła poprawę warunków lokalowych na najbliższe lata. Stworzyła obecnie możliwości na realizację działań aktywizujących środowisko lokalne do poprawy własnej sytuacji życiowej. Potrzeby remontowe zawarto w budżecie na rok 2019, które to usługi są na bieżąco realizowane.

Potrzeby w zakresie usług

W dalszym ciągu podtrzymujemy wniosek o potrzebie powołania do życia na terenie Szubina domu dziennego pobytu dla osób starszych, niepełnosprawnych (być może z grupą dla schorzeń neurologicznymi - Alzheimer). Pierwsze sygnały tej sprawy pojawiły się w roku 2007. Jednakże do dnia dzisiejszego zadanie nie zostało zrealizowane. Spowodowane jest to brakiem odpowiednich pomieszczeń do prowadzenia wspomnianej działalności oraz brakiem środków finansowych na adaptację pomieszczeń czy budowę nowego budynku. Dzienny dom pobytu jest formą pomocy dla osób starszych, które nie wymagają stałej pomocy w formie usług opiekuńczych. Wymagają natomiast kontaktu z innymi osobami, w tym z rówieśnikami dla zachowania równowagi zdrowia psychicznego. Realizatorzy usług specjalistycznych dla dzieci - zgłaszają zapotrzebowanie na „Salę doświadczenia świata” dla dzieci usprawianych w domu, nie uczęszczających do placówek oświatowych z uwagi na bardzo ograniczoną sprawność a rodzice nie mają możliwości na wyposażenie w taki sprzęt w domu - mieszkaniu, ponieważ jest to bardzo specjalistyczny sprzęt rehabilitacyjny. Sala taka mogłaby być elementem DDP - Dom Pokoleń, a udostępniana dzieciom i ich rehabilitantom po zakończonych zajęciach seniorów. Wstępna koncepcja DDP została przedstawiona na IV Forum Seniora w październiku 2018r. W planach inwestycyjnych na lata przyszłe zaplanowano środki na sporządzenie dokumentacji w tym zakresie.

Reasumując, w roku 2019 i 2020 Ośrodek będzie kontynuował działania, mające na celu ułatwienie dostępu do aktywnych form integracji społecznej osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Zamierzenia te będą realizowane poprzez stosowanie różnorodnych instrumentów pomocy finansowej i pracy socjalnej, a także poprzez rozwój kompetencyjny kadry Ośrodka, umożliwiającą wzrost efektywności i skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego.

PODSUMOWANIE

Bardzo szeroki zakres przedmiotowy i podmiotowy pomocy społecznej oraz wyznaczone przez politykę społeczną państwa kierunki rozwoju tej dziedziny pracy, nakładają na jednostki pomocy społecznej ogrom zadań. Pomoc społeczna jest szczególnie

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MGOPS W SZUBINIE ZA ROK 2018

wrażliwa na wszelkie zmiany zachodzące w jej otoczeniu, a te - tak naprawdę zweryfikuje życie. Z jednej bowiem strony stanowi koło ratunkowe dla osób i rodzin, które wskutek różnych okoliczności nie są w stanie samodzielnie funkcjonować i wymagają wsparcia z drugiej zaś strony ośrodek pomocy społecznej – to istotny podmiot lokalnej polityki społecznej, silnie sprzężony z samorządem gminy i jego sytuacją finansową.

Praca we wszystkich obszarach życia każdego człowieka – niezależnie od wieku, stanu zdrowia, wykształcenia, statusu materialnego, pochodzenia, narodowości, wyznawanej religii itp.; zmaganie się z wszelkimi dysfunkcjami, trudnościami życiowymi, zagrożeniami indywidualnymi i społecznymi, wymaga ogromnej, rozległej, specjalistycznej wiedzy, właściwie ukształtowanych postaw życiowych oraz szczególnych umiejętności interpersonalnych osób niosących pomoc. Na uwagę zasługuje fakt, że w wyniku dokonujących się zmian polityczno – gospodarczych oraz zmian w przepisach prawnych, zmienia się również struktura klientów pomocy społecznej, ich oczekiwania i potrzeby - z których wynika, iż pomoc finansowa choć nadal bardzo ważna w sieci usług - nie jest wiodącą formą wsparcia. Ośrodki pomocy społecznej powoli przestają być utożsamiane jedynie z „kasami wypłacającymi zasiłki”.

Wsparcie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szubinie, na rzecz mieszkańców miasta i gminy – beneficjentów pomocy społecznej – w minionym roku udzielane było, kiedy jednostka lub rodzina nie wykorzystywała własnych uprawnień, zasobów i możliwości, bo ich nie miała lub nie potrafiła w sposób właściwy ich wykorzystać. Poprzedzały ją z reguły świadczenia z systemu ubezpieczeń społecznych, jak również zasiłki rodzinne czy pomoc dla bezrobotnych. Praca z osobami czy rodzinami, polegała na zaspakajaniu bieżących, podstawowych potrzeb oraz długofalowym działaniu prowadzącym do pozyskania lub odbudowania zasobów własnych (wiedza, umiejętności zawodowe, interpersonalne, kompetencje rodzicielskie, funkcjonowanie społeczne, warunki mieszkaniowe, zdrowotne), poszerzaniu możliwości samodzielnego funkcjonowania i umiejętnego korzystania z uprawnień. Działania pomocowe miały na celu zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym, a w konsekwencji dysfunkcjom społecznym. Zwracano uwagę na rolę prewencji, która nie tylko pozwalała nie dopuszczać do pojawiania się problemów, ale również obniżała koszty udzielania pomocy. Inną ważną i odpowiedzialną grupą realizowanych zadań stanowiły działania interwencyjne, podejmowane w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia oraz bezpieczeństwa osób i ich rodzin lub najbliższego otoczenia. Był to najtrudniejszy obszar pracy, wymagał bowiem podejmowania szybkich i trafnych decyzji oraz działań – często wbrew woli osób wymagających pomocy (chorzy psychicznie, ofiary/sprawcy przemocy, zaniedbane dzieci). Należy w tym miejscu zaznaczyć, że realizacja pomocy (bez względu na formę) adresowana do różnych kategorii klientów, wymagała niejednokrotnie konsultacji i współpracy z wieloma podmiotami.

Wiele działań prowadzonych na rzecz społeczności lokalnej, Ośrodek realizował we współpracy z instytucjami rządowymi i samorządowymi. Przedstawiony w niniejszym dokumencie system pomocy na rzecz osób i rodzin, realizowany przez MGOPS w Szubinie, wynikał z założenia, że samo udzielenie pomocy finansowej nie doprowadzi do życiowego usamodzielnienia, a wręcz przeciwnie może prowadzić do szkodliwego zjawiska uzależnienia się od pomocy i przekazywania bierności życiowej następnym pokoleniom. Dlatego, w codziennej działalności Ośrodek dążył do wyprowadzenia jednostek i rodzin korzystających z pomocy społecznej z grup ryzyka poprzez ograniczanie dysfunkcji, choć stwierdzić należy, że nie w każdym przypadku było to możliwe. Często przyczyny leżały po stronie samych świadczeniobiorców, którzy nie współpracując z pracownikiem socjalnym w celu rozwiązania trudnej sytuacji i nie wywiązując się z obowiązków, sami rezygnowali z oferowanej im pomocy. Stąd efekty (w sensie przywrócenia zdolności tych osób do pełnienia ról społecznych) – nie zawsze były zadowalające.

Na przestrzeni lat jednoznacznie można stwierdzić, że nie było roku, w którym Ośrodek nie zostałby obdarzony nowymi zadaniami. Różnorodność zadań, nadmiernie rozbudowana biurokracja, szczegółowa sprawozdawczość i często presja czasu sprawiają, że pracownicy muszą niejednokrotnie podejmować się nowych wyzwań. Obsługa

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MGOPS W SZUBINIE ZA ROK 2018

merytoryczna i techniczna powierzanych zadań wymaga ciągłego dostosowania struktury, szkoleń i samokształcenia pracowników, a także zdobywania nowych umiejętności w obsłudze tych zadań.

W obliczu dokonujących się dynamicznych zmian w pomocy społecznej, trudno jest do końca przewidzieć i zaplanować przyszłość w instytucjach pomocy społecznej. Tym bardziej, że ciągle trwają prace nad zmianami ustawy o pomocy społecznej. Reasumując stwierdzić należy, iż realizowane zadania statutowe i ponadstandardowe z obszaru szeroko pojętej polityki społecznej przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie, stanowią ważny obszar z punktu widzenia potrzeb i oczekiwań społeczności lokalnej gminy Szubin.

*Przygotowała:
Renata Michalak
28.02.2019r.*

*Dyrektor MGOPS w Szubinie
Renata Michalak*

ZESTAWIENIE MIESIĘCZNYCH KOSZTÓW POBYTU W DPS W LATACH 2017 I 2018 I 2019

LP	Dom Pomocy Społecznej	rodzaj	Rok 2017	Liczba osób	Rok 2018	Liczba osób	Różnica 2017-2018	Liczba osób	Rok 2019	Różnica 2018-2019
1	Nakło nad Notecią	s	3.565,00	7	3.721,05	7	156,05	5	4.273,07	552,02
2	Inowrocław	s	3.217,12	1	3.358,23	1	141,11	1	3.662,06	303,83
3	Suchorączek	p	3.499,07	7	3.701,50	7	202,43	5	3.929,08	227,58
4	Kamień Krajeński	s	3.456,49	1	3.622,23	1	165,74	1	3.838,97	216,74
5	Wysoka	s	3.003,05	2	3.327,39	2	324,34	2	3.556,33	228,94
6	Bożenkowo	p	3.539,72	1	3.884,84	1	345,12	1	4.184,92	300,08
7	Koronowo	s	3.341,58	2	3.622,59	2	281,01	1	3.793,87	171,28
8	Psarskie k/Śremu	s	3.483,33	1	3.689,83	1	206,50	1	3.882,74	192,91
9	Tonowo	p	3.287,59	1	3.624,04	1	336,45	1	3.735,74	111,60
10	Podobowice	s	2.898,58	4	2.999,76	5	104,18	5	3.337,00	337,24
11	Siemionki	p	3.406,34	1	3.557,43	2	151,09	2	3.853,70	256,27
12	Toruń	s	3.101,28	1	3.312,27	1	210,99	1	3.413,87	101,60
13	Kamińsk p/Bartoszyce	p	3.644,00	1	4.197,00	1	553,00	1	4.464,00	267,00
14	Zakrzewo Kościelne	p	3.532,00	2	3.722,00	2	190,00	1	4.045,00	323,00
15	Legnickie Pole	p			3.570,72	3		3	3.908,63	337,91
16	Radom	p			4.032,94	1		0	-	-
17	Falmierowo k/Piły	p			3.281,95	1		1	3.442,59	160,64
18	Barcin	p			3.062,53	1		1	3.321,55	259,02
19	Zakrzewo pow.aleks.	p			3.751,75	2		2	4.170,00	418,25
20	Gołuszyce	p			3.339,14	0		1		
21	Nowe Miszewo k/Płocka	p			3.726,00	0		1	4.032,00	306,00
						42		37		
	Osoby oczekujące									
	Nakło nad Notecią	s						3	4.273,07	
	Bożenkowo	p						1	4.184,92	
	Bydgoszcz	s						1	3.762,09	
	Koronowo	s						1	3.793,87	

Opracowanie własne RM: STAN NA 28.02.2019R.